

NARODNI DNEVNIK

Neodvisen političen list.

Izhaja vsak dan zjutraj, izvenšmi pondeljke.

Mesečna naročnina:

V Ljubljani in po pošti Din 16, inozemstvo Din 25.

Uredništvo: Wolfova ulica št. 1/I. — Telefon 213.

Upravništvo: Marijin trg 8. — Telefon 44.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po tarifi.

Pisnim vprašanjem naj se priloži znamka za odgovor.

Račun pri poštnem ček. uradu št. 13.633.

S Francijo!

Ena največjih napak slovenskih političnih strank je v tem, da nima skoraj nobena jasne stališča k državni misli in da se niti ne potrudijo ga zavzeti. Tako vidimo, da se davčna bremena presojajo le v znamenju volivne špekulacije. Večina naših pravovernih Slovencev se dalje obupno križa, če se ji reče, da je njihov interes od bolgarski meji popolnoma isti kot srbski od italijanski. In enako nam nočejo iti v glavo posledice pasivne dežele. Da opravičujejo pasivnost do davčnih olajšav in državnih dobrot, bi sicer takoj razumeli. No, čemo pa razumeti, da ne daje pasivna pokrajina onega kruha ko aktivna.

Če pa je že naša notranja politika popolnoma nejasna, kako more biti še nejasno naše naziranje o zunanjih politikah, ki vedno izhaja iz notranje! To se je posebno jasno pokazalo o priliki vprašanja vojne odškodnine. Kljub temu, da vedo že šolarčki, da smo mi na nemški vojni odškodnini direktno zainteresirani, da bi bil brez nje naš promet še vedno neurejen in kljub temu, da si je mogel tudi politični analfabet izračunati, da je tudi naše vojne odškodnine konec, kakor hitro bi se Nemci oprostili svojih obveznosti do Francije, je vendar bilo pri nas vse polno listov in ljudi, ki so se ogrevali za nemško stališče in proti francoskemu. Da so bili ti ljudje predvsem okoli gospe pri »Malem listu« in »Goriški Straži« je naravno, zakaj najmanjša jasnost je vedno pri ljudeh, ki imajo najmanjši patriotizem. Vzrokov za neverjetno germanofilstvo je več. Prvič še vedno ni umrla pri vseh avstrijska dedščina in Nemce se je še vedno rado slikalo kot prvi narod. Ob priliki silnih izgub pri umirajoči marki se je to živo izkazalo. Iz otročje nagajivosti do Beograda, ki je bil že od nekdaj francosko orientiran so dalje nekateri »principijelno« bili proti Franciji. K temu se je pridružila še agitacija komunistov, ki niso mogli odpušiti Franciji tega, da je bila Francija brez komunistov in odločna nasprotnica sovjetske Rusije. Bajeslovna neorijentiranost naših politikov in večno čitanje po nemških listih o francoski reakciji sta končno povzročila, da je bilo frankofobstvo skoraj v modi.

In vendar govore vsa dejstva prepričujejo, da je za nas edino absolutno frankofilstvo rešilno. Naš interes je popolnoma identičen s francoskim. Kakor hitro se zruši Versajska pogodba, je uničena tudi senžermenska. Šele z njo pa je bila ustanovljena naša država. Naša javnost si tega dejstva noče prav predstavljati, kot se je to videlo ob priliki znane Pašičeve izjave. In vendar je bila ta v trenutku, ko je hotel zavzeti vladno Radici, ki je znano po svojem nebuloznem mirotvorstvu in svoji frankofobiji, nujno potrebna. Ne more se vendar dati vlade onemu, ki ne priznava fundamentov države! Da se tudi sicer krijejo temelji francoske politike z našimi, da se vsled tega vedno smejo zanesti na francosko politiko, dokamo zuejo tudi vsi povojni dogodki, ko je bila Francija poleg Wilsona naš edini stalen in zanesljiv zaveznik.

Toda ne samo iz zunanje politične oziroma temveč še veliko bolj iz kulturnega je treba, da gremo v Francijo. Skrajni čas je, da se je popolnoma osvobodimo nemške mentalnosti in da se popolnoma navzamemo francoskega duha, da bomo znali brez militarizma vzdržati veliko armado in kot pacifisti za domovino umirati. In treba je, da se nasrskamo pravemu francoskemu svobodoljubju in demokratizmu, da bomo spoštovali tudi svojega političnega nasprotnika in prenehali že enkrat s politiko kulis in intrig. Več francoskega duha mora zato postati geslo slovenske politike! Vedno s Francijo mora postati aksiom slovenske politike. Stik s Francozi pred sto leti nam je dal oživljeno Ilirijo, stik s Francozi ob svetovni vojni nam je dal svobodno Slovenijo! Da nam bo dal tudi kulturno Slovenijo, vredno posestrimo Francije, pa je odvisno le od nas samih.

In to bomo dosegli, če bomo presojali Francoze vsaj tako objektivno ko nemški socialni demokrat, čegar članek objavljamo na drugem mestu. Preč s starimi predsodki! Živela zveza s Francijo, zibelko demokracije!

Seja narodne skupščine.

Beograd, 26. maja. (Z) Za današnje sejo narodne skupščine je vladalo veliko zanimanje. Otvorili so pristostvovali vsi poslanci vladnih strank, Nemci, pet poslancev džemijeta, zemljoradniki in vsi člani vlade. Poslanci opozicijskega bloka so se med tem sprehajali po kuluarjih in v svojih klubih. Pred prehodom na dnevni red je Moskvljevič naslovil na predsednika parlamenta vprašanje, zakaj skupščina dva meseca ni delovala. Predsednik je odgovoril, da je glavni vzrok to, ker je bila vlada v ostavki. Interpelant se z odgovorom ni zadovoljil.

Prečitane kraljevega ukaza.

Predsednik je nato odredil, da se prečita kraljev ukaz o sprejetju ostavke stare in o imenovanju nove vlade. Med tem časom so tudi zemljoradniški poslanci zapustili dvorano, s klici: »Dol z vladno, dol s Pašičem, dol s korupcijo!« Čitanje kraljevega ukaza so poslanci stoji poslušali, radikali so čitanje ukaza spremljali s klici: »Živijo Pašič!«. Za tem so se vrnili v dvorano poslanci opozicije, ki so bili do tega časa v svojih klubih. Od radičevcev so bili prisotni samo oni poslanci, ki so zaprišeženi.

Nato se je predsednik v toplih besedah spominjal pokojnega poslanca jugoslovenskega kluba dr. Franja Sudarovića. Poslanci so zaklicali: »Slava«.

Dve novi pooblastili.

Kakor pri zadnji seji, je opozicija tudi danes zavzela prostore na levi strani, na desni od radikalov pa sede džemijetovci in Nemci. Prečitale so se došle pritožbe, ki so bile dodeljene posameznim odborom. Dalje so se prečitale tudi nekatere zakonske predloge ministra za notranje zadeve. Predsednik je naznanil, da je nemški poslanec Heinrich odložil mandat in da sta nadaljnja dva zastopnika radičevske stranke Prkljačić in Došen predložila pooblastili. Prosil je, naj se verifikacijski odbor še danes sestane in sklepa o teh mandatih.

Lazičev predlog za podporo oškodovanecem po poplavih.

Zemljoradniški poslanec Voja Lazič je predložil zakonski osnutek o podpori oškodovanim po povodnji in zahteval, da se prizna predlogu nujnost. Poljedelski minister Krsta Miletić je priznal nujnost temu predlogu, nakar jo je tudi zbornica soglasno sprejela.

Interpelacija radi demisije skupšč. predsednika.

Poslanec Moskvljevič je predsednika vprašal, če je res dal ostavko na svoje mesto kot predsednik skupščine.

Opozicija namerava danes vlado preglasovati.

Beograd, 26. maja. (B) Opozicijski blok je imel popoldne ob 5. do 7. sejo, ki so se je udeležili Davidović, dr. Korošec, dr. Spaho, dr. Hrasnica, dr. Maček in Predavec. Na seji so prav podrobno razpravljali o političnem položaju posebno pa o zadržanju bloka na jutrišnjem sestanku narodne skupščine.

Ako verficira vlada jutri 17 radičevskih mandatov, bo opozicija zahtevala, da se takoj zaprisežejo, da bi mogli izvrševati svoje funkcije. Po končani drugi točki dnevnega reda, še predno se morda prečita ukaz o odgoditvi seje narodne skupščine do jeseni, namerava

Negotovost o dogodkih današnje seje.

Beograd, 26. maja. (B) Po seji radikalnega kluba je odšel g. Pašič v ministrsko predsedništvo in potem na dvor. Za zvečer je bila zopet sklicana seja radikalnega kluba, pa je bila odgodena za jutri dopoldne pred sejo skupščine. Tedaj bodo dobili radikali nova navodila za svoje postopanje v parlamentu. Avdiencia predsednika vlade pri kralju se drži tajno. Radikali so gotovi zmage nad opozicijo, ne vedo pa, kaj pripravljajo g. Pašič za jutri. Nekateri zatrjujejo, da ima predsednik

in kakšno vlogo je igral ob reševanju krize. Predsednik parlamenta Ljuba Jovanović je odgovoril, da je res 27. marca dal ostavko in da je za časa krize bil v avdienci v dvoru, toda le kot poslanec in ne kot predsednik parlamenta. O tem je tudi obvestil opozicijske skupine. Posle predsednika parlamenta je v tem času vodil, ker je bil prvi podpredsednik Bakić bolan, drugi podpredsednik Dragović. 15. aprila pa je Jovanović preklcal svojo ostavko, da ne bi oteževal že itak težkega položaja. Dokler je bil v demisiji, ni dal kralju nobenega sveta, ki bi bil nasprotno dolžnost skupščinskega predsednika. Poslanec Moskvljevič tega odgovora ni vzel na znanje.

Interpelacija radi odgoditve skupščine.

Poslanec Voja Lazič vpraša predsednika, zakaj je bila seja skupščine, 1. je bila 10. aprila odgodena, 3. maja že zopet odgodena. Predsednik odgovarja, da se je narodna skupščina odgodila 31. marca dotlej, da bodo pripravljene nekatere zakonske predloge. Po poslovniku je imel predsednik skupščine, v tem slučaju Dragović, pravico, da skliče sejo pismeno. To je tudi storil. Jovanović sam je bil takrat v demisiji in pade odgovornost tedaj na Dragovića. Medtem je bila tudi vlada dala ostavko in vsa stvar je dovela do formalnega spora. Lazič izjavlja, da se z odgovorom ne zadovoljuje, ter pravi, da vlada 10. aprila še ni bila v demisiji ter bi bila skupščina mogla rešiti nekatere zakonske predloge. Gre torej za čin samovoljnosti na strani skupščinskega predsednika. Podpredsednik izjavlja glede na svojo osebo, da to ni edini slučaj, ko je skupščinsko predsedništvo tako postopalo. Prav zemljoradniški poslanci so večkrat pri njem intervenirali, naj se seje odgode. Voja Lazič pravi, da to ni res.

Interpelacija radi Pašičevega potovanja v Bjeljino.

Skupščina je nato prešla na interpelacijo Voja Laziča o potovanju ministrskega predsednika Pašiča v Bjelino. Pri tej priliki je prišlo do večjega hrupa med Davidovićevimi poslanci in ministrom Pribevićem. (Podrobneje o tej interpelaciji med »Političnimi vestmi« Uredn.)

Dnevni red današnje seje.

Predsednik je dal na to na glasovanje dnevni red za jutrišnjo sejo, ki je bil soglasno sprejet. Na dnevnem redu jutrišnje seje, ki se začne ob 9. uri je 1. verifikacija radičevskih mandatov, 2. izvolitev odbora za pretresanje zakonske predloge Voje Laziča o podpori oškodovanih po povodnji.

podati opozicija izjavo, ki obsoja sedanjí režim g. Pašiča in zahtevati od skupščine, da se tudi ona pridruži obsodbi. Ta predlog naj bi se stavil na dnevni red in potem preglasoval. Ako sprejme predsedstvo skupščine predlog, da se takoj zaprisežejo radičevci, potem bi se moglo dogoditi, tako računa opozicija, da ostane vlada v manjšini in pade. Na seji bloka se je nadalje sklenilo, da glasujejo opozicijske stranke proti odgoditvi seje narodne skupščine, ako bi nastopila vlada s takim predlogom. Ni še gotovo, kako stališče bodo zavzeli Nemci v tej stvari.

vlade ukaz o odgoditvi seje skupščine do oktobra, drugi pa to zanikajo. Po neki verziji se bodo verficirali vsi radičevski mandati, po drugi pa zopet ne. Kroži tudi kombinacija, da bo jutri prečitani ukaz o zaključanju skupščinskega zasedanja in da se prihodnja seja skliče pisnim potom. Vlada bo imela jutri večino v parlamentu, ker, kakor se govori, verficirani radičevci še ne bodo zapriseženi in tako tudi ne bodo mogli glasovati v zbornici, dasi se seje udeležijo.

Poincarejev govor o franc. politiki.

Bar le Duc, 26. maja. (K) Ministrski predsednik Poincaré je imel na današnji seji generalnega sveta maaskega departementa govor, v katerem je izvajal, da se je vedno trudil uresničiti še negotovi mir in na podlagi nepopolnih pogodb dobiti zadoščenje, do katerega ima Francija pravico. Naglašal je, da splošne volitve v nobeni točki niso desavuirale zunanje politike vlade in je zagotavljal, da v tej politiki ne bo mogla nastopiti nobena sprememba. Ker nimamo pravice izraženo voljo največjega števila volilcev prezirati, smo morali včerajšnji opoziciji prepustiti odgovornost oblasti in nasproti zmagoviti koaliciji spoštovati zakone fairplay-a. Če bodo nekateri socialisti sodelovali pri vladi, bo del koalicije prisiljen, brez sodelovanja, vendar pa pod kontrolo drugega dela vladati. Stvar republikancev bo, zunanjo politiko smatrati za nekaj, kar mora sedaj biti glavni predmet njihove skrbi. Zahtevati bo treba, da osnovne poteze ostanejo neizpremenjene. Mi bi dali prednost dogovoru vseh zavezni-

kov o naravi zalogov. 2. decembra 1922 sem z angleškim poslanikom premetrival možnosti, kako bi se izkoristili državni rudniki in gozdovi v Porenju in ustanovili na renskem obrežju carinski kordon.

Poruhrje smo zasedli, ker smo izgubili nado za kak drug izhod. Za vse je jasno, da bi bila mogla Nemčija plačati, če bi bila le hotela. Načrt zvedenecv smo brez pridržka sprejeli in v popolnem soglasju z Theunisom, Hymanom in Macdonaldom razglasili, da smo pripravljeni, upostaviti gospodarsko enotnost Nemčije, kakor hitro bi Nemčija naznanila načrt re provedbe. Priznati pač hočemo, da so v Nemčiji še možnosti, ki ne odobravajo organiziranih bankrotov. Toda sedaj so brez moči, ker se zaradi naše potrpežljivosti in popustljivosti iz nas norčujejo. Da preprečimo polom, smo prisiljeni biti vedno na straži. Vlada, ki bi — kar smatram za mogoče — v tem oziru kazala kako slabost, bi me našla prvega v vrstah svojih nasprotnikov.

Otvoritvene nogometne tekme na Olimpijadi v Parizu

URUGUAY JE PORAZIL JUGOSLAVIJO 7 : 0.

Pariz, 26. maja. (K) Včeraj se je začel turnir nogometnih tekem 8. olimpijade na stadionu Colombes. Nastopila je reprezentanca Španije in Italije pred 35.000 gledalci. Španci so igrali zelo surovo, tako, da je sodnik Slavik (Francoz) moral večkrat prekiniti igro. Španski centerhal je bil izključen. Tekma je končala z izidom 1 : 0 v korist Italije. Isti dan so v Pershingovem stadionu igrali Švicarji proti Litvancem. Izid je bil 9 : 0 v korist Švici. Pričakovala se je zmaga Švicarjev, vendar pa je tak rezultat vse iznenadil. Dalje so igrali Amerikanci proti Estoncem z izidom 1 : 0 in Čehoslovaki proti Turkom z izidom 5 : 2 v korist Čehoslovakov.

Za današnji nastop našega moštva je vladalo veliko zanimanje. Jugoslavija je nastopila proti »Uruguayu«. Igra je končala z izidom 7 : 0 v korist »Uruguayu«.

Grčija želi mir na Balkanu.

Atene, 26. maja. (K) Na interpelaciji, v kateri je neki poslanec opozarjal na nevarnost, da bi veleposlaniška konferenca utegnila Albaniji prisoditi 14 sel v okrožju Korice, je odgovoril vojni minister Kondilis, da bi vlado težko zadela eventualna taka odločitev veleposlaniške konference. Navzlic temu pa bi Grčija ne pričela vojne, ker hoče zdržati na Balkanu mirne odnose.

Sprejem ital. kraljevske dvojice v Angliji.

Dover, 26. maja. (T) Italijanska kraljeva dvojica je danes dospela semkaj s spremstvom ob 12.45. Pozdravil jo je princ Waleški, ki je stopil na krov ladje ter objel kralja Viktorja Emanuela in italijanskega prestolonaslednika. Kraljici Jeleni je poljubil princ roko in pozdravil tudi princezino Mafaldo. Kralja je pozdravil tudi mestni župan. Kralj in kraljica sta se nato ob 13.50 odpeljala z dvornim vlakom v London, kamor je dospela ob 15. Na kolodvoru sta sprejela goste kralj Jurij in kraljica Mary.

London, 26. maja. (W) Ob priliki poseta italijanske kraljevske dvojice, ki je včeraj popoldne v spremstvu prestolonaslednika in princezinje Malafde prispevala v London, prinašajo listi pozdravne članke. Splošno se izraža zadovoljstvo, da je bilo vprašanje Jubalanda neposredno pred tem psemom urejeno. »Times« in »Daily News« namigavata, da so metode fašizma angleškemu političnemu naziranj tuje. »Daily Telegraph« pa poudarja, da Mussolini evropska vprašanja pametno obravnava. Njegovo držanje glede na Dawesovo poročilo je, važen činitelj v korist miru.

Angleška vlada in zakon o delavskih stanovanjih.

London, 26. maja. (Havas) »Daily Herald« poroča, da bo vlada, če v spodnji zbornici pri glasovanju o eni najbistvenejših določb zakonskega načrta glede zgradbe delavskih stanovanj propade, dala ostavko in od kralja zahtevala razpust parlamenta.

SEJA VERIFIKACIJSKEGA ODBORA.

Beograd, 26. maja. (Z) Danes dopoldne je bila seja verifikacijskega odbora Verificirana sta bila mandata nemškega poslanca Elmerja in klerikalnega poslanca Prečica. Jutri bo predloženo poročilo narodni skupščini.

VOLITVE V BEOGRAJSKO AKADEM-SKO PODPORNO DRUŠTVO.

Beograd, 26. maja. (Z) Pri včerajšnjih volitvah akademskega podporne društva je glasovalo 1650 dijakov. Dobili so: radikali 507 glasov, komunisti 365, republikanci 257, radičevci 255, pribevičevci 110, zemljoradniki 51 in zemljoradniški disidenti 27.

VREMENSKO POROČILO.

Dunaj, 26. maja. Napoved za 27. maj: Pretežno oblačno in deževno, nekaj hladneje.

Borzna poročila.

Beograd, 26. maja. Devize: Dunaj 0.1152—0.1153, Bukarešta 36.75—37, Zeneva 1437.50—1438.50, London 354—354.25, Milan 360—360.25, New York 81.35—81.40, Pariz 445—446, Praga 240.70—241, Solun 162—242.30, Švica 1436—1446, ček 1435—1445. Valute: Dolarji 79.75—80.75, avstrijske krone 0.1155—0, francoski franki 445—450, napoleonori 300—0.

Zagreb, 26. maja. Devize: Dunaj 0.1141—0.1161, Budimpešta 0—0.11, Bukarešta 36—39, Italija izplačilo 358.75—361.75, London izplačilo 353—356, New York ček 80.875—81.875, Pariz 445—450, Praga 239.30—242.30, Švica 1436—1446, ček 1435—1445. Valute: Dolarji 79.75—80.75, avstrijske krone 0.1155—0, francoski franki 445—450, napoleonori 300—0.

Trst, 26. maja. Devize: Zagreb 27.70—27.90, Francija 122.75—123.25, London 98.25—98.50, New York 22.55—22.65, Švica 398—401, Praga 66.60—67, Dunaj 0.0315—0.0325, Valute: Dinarji 27.75—28, dolarji 22.45—22.60, avstrijske krone 0.0315—0.0325, funti 98.10—98.35.

Curih, 26. maja. Beograd 6.975, New York 566.25, London 24.62, Pariz 30.90, Milan 25.05, Praga 16.70, Budimpešta 0.0065, Bukarešta 2.65, Švica 4.10, Dunaj 0.007975.

Dunaj, 26. maja. Devize: Beograd 869—873, Berlin 16.65—16.95, Budimpešta 0.78—0.84, Bukarešta 322—324, London 308.700—309.700, Milan 3134—3146, New York 70.935—71.185, Pariz 3907—3923, Praga 2093—2103, Švica 506—510, Curih 12.533—12.585, Valute: Dinarji 867—873, dolarji 70.460—70.860, bolgarski levi 492—500, nemške marke 16.10—16.50, funti 306.900—308.500, francoski franki 3880—3910, lire 3130—3150, romunski lei 316—320, švicarski franki 12.510—12.590, češkoslovaške krone 2080—2096, madžarske krone 0.73—0.79.

Praga, 26. maja. Beograd 42.55, Dunaj 4.795, Berlin 8.08, Rim 154.125, avstrijske krone 4.77, lire 153.50, Budimpešta 3.80, Pariz 191.25, London 147.80, New York 33.95, Curih 603.25.

Berlin, 26. maja. Beograd 5.155, Dunaj 5.93, Milan 18.70, Praga 12.46, Pariz 23.19, London 18.305, New York 4.19, Curih 74.61.

Občinske volitve.

Maribor, 26. maja.

Končno so razpisane v naši oblasti nove občinske volitve in sicer za vse ozemlje razen Prekmurja in avtonomnih mest Maribor, Celja in Ptuja. V celjski okolici se vrše volitve že sredi prihodnjega meseca, v ljubljanskem okraju dne 13. julija, v ostalem ozemlju pa dne 15. avgusta. V Prekmurju in v treh omenjenih avtonomnih mestih se bodo vršile kakor doznajamo najbrže meseca septembra in bodo razpisane tekoma junija.

Zadnje mesece se je mnogo govorilo in pisalo o volitvah, seveda o skupščinskih, teh letos kakor izgleda menda ne bo, zato pa bomo imeli za nadomestilo občinske, borba se bo torej vsemu vršila, merile se bodo zopet moči naših strank. Občinske volitve so vedno važne, ker so obnem tudi najboljše merilo za prihodnje skupščinske. Tega se stranke dobro zavedajo, zato pa so tudi že takoj po razpisu pričele z agitacijo.

Prva se je vrgla v boj klerikalna stranka. Zaveda se dobro, da je s svojo nerodno in nesrečno politiko v Beogradu mnogo izgubila, zato pa hoče s tembolj živo agitacijo zopet popolnoma osvojiti svoje stare pozicije. Že tokrat prošili dni je imela čez tri deset okrajnih zborovanj, na katerih je pripravila svoje zaupnike in agitatorje ter jim dala navodila za propagando. Kakor vedno, po pola tudi tokrat prvo pesem lajna o avtonomiji, čeprav nimajo občinske volitve ž njo nobenega opravka. Potem pride na vrsto vera, srbska hegemonija itd.

Novo bo v letošnji volilni borbi za občine v naši oblasti to, da bosta lovili glasove dve novi stranki, ki doslej še nista nastopili na tem polju. To sta Radičeva in nemška. Obe skupini sta prav tako kakor klerikalci že prišli z agitacijo. Glavni štab nemške propagande se nahaja v Mariboru v odvetniški pisarni zunanega renegata dr. Orosla, kjer je proforna nastavljen tudi drugi renegat g. Nasko. Nasko dirigira vse

gibanje. Vrše se neprestano sestanki zaupnikov, toda vse tako tajno, da se v javnosti nič ne opazi. Kolikor se do danes ve, postavijo Nemci svoje liste v vseh mestih, v skoro vseh trgih in tudi v nekaterih vaseh. Kakor Nemci, tako agitirajo povsem tajno in brez hrupa tudi radičevci, ki so se v zadnjem času močno okrepili in to seveda na račun klerikalcev. Svoje liste bodo postavili v ljubljanskem, ormoškem, ptujskem in rogaškem okraju ter tudi v nekaterih občinah drugih. Glavno kanonado pa bodo naperili pozneje na Prekmurje, kjer mislijo osvojiti vse, ali vsaj veliko večino občin. Radičevci so v Prekmurju silno širi, posebno sedaj, ko ima v »Murski Straži« svoje glasilo.

Ostale stranke se doslej še niso lotile obsežnejše agitacije, pričakovati pa je, da se bo v prihodnjih dneh razvila borba na vseh frontah. V nekaterih občinah se pogajajo napredne stranke za skupen nastop in se snuje takozvana »Gospodarska lista«. V Smarju je baje že sklenjen sporazum med demokrati in samostojnimi kmeti. Protilisto bodo postavili klerikalci. V Konjicah se bodo borile štiri stranke, klerikalna, demokratska, nemška in socialistična. Spritno razcepljenosti Slovencev obstoja nevarnost, da prodor Nemci. V Rogatcu nastopijo tri, klerikalna, demokratska in nemška, v Sv. Lenartu in Sv. Trojici v Slovenskih goricah nastopijo klerikalci in demokrati. V mnogih občinah bo postavljena radiceva samo klerikalna lista.

Kakšen bo izid teh občinskih volitev, se seveda ne da proročati, ker so se razmere tekoma zadnjega leta precej izpremenile, vendar pa bodo po mnenju objektivnih opazovalcev pridobili na račun klerikalnih izgub največ radičevci. Mnogo bodo izgubili tudi socialisti, dočim bodo drugi v splošnem ohranili svoje dosedanje pozicije. Po izidu teh volitev se bo dala sestaviti tudi slika eventualnih skupščinskih volitev.

K otvoritvi italijanske zbornice.

Otvoritev XXVII. zakonodajne dobe rimskega parlamenta je bila prava apoteoza patriotizma. Fašistovska vlada, ki se je konstituirala po rimskem pohodu, je hotela, da bo otvoritev zbornice nad vse sijajna in svečana. Na ta način naj bi se dokumentiral mežur med dvema enako važnima epohama: fašizma: med revolucionarno in zakonodajno dobo.

Poslanci so se jeli zbirati v zbornici ob 9. uri. Precej mladih politikov, okrašenih z vojnimi odlikovanji mesto z rdečimi naglasi. Vsi v frakih, kakor je želel Mussolini, razen par delavskih zastopnikov, ki so hoteli klobučariti rimskemu vojvodi. Ob tri četrt na deset je prišel v zbornico poslanec Rocca, predstojnik fašistovskega parlamenta, kmalu po deseti pa Mussolini, vendar vzdržan in v krasni predsedniški uniformi iz temnomodrega suknja. V dvorani je nastalo burno pozdravljanje, na katero je Mussolini odgovarjal s pokloni. Za njim so prišli tudi člani vlade, vsi v novih uniformah.

Medtem se je že razvil sprevod s Kvintina proti Montecitorioju. Najprej se je odpravila s Kvintina kraljica v družbi princezine Mafalde in prestolonaslednika. Za njeno kočijo se je peljal v gala vozu kralj. Omenimo naj smole nekega konjenika, ki je ponosno jahal pred kraljičinim vozom in ne nadomestil tebe s konja. Huronski smeh ga

je vzpodbudil, da je bil z bliskovito naglico zopet v sedlu.

Ko je stopil kralj in člani kraljevske rodbine v zbornico, so zaorili burni pozdravni klici. Kralj je stopil na prestol in je bil vidno ganjen. Ko se je vihar na Mussolinijevo znamenje poleg, so poslanci prisegli.

Nato je prečital kralj, ki si je nataknil naočnike, prestolni govor, katerega smo v skrajšani obliki že objavili. Omenimo naj samo, da je vzbudila njegova zahvala narodni milici v vrstah opozicije precej nevolje. Tako pravi Nittijev »Mondo«, da ne more odobravati tega pozdrava, ker je narodna milica oborožena organizacija neke stranke, narod predstavlja edino vojsko. Ta privilegij samo ponižuje ostale državljane, ki niso pristali dotične stranke. Nadalje naj omenimo, da je precejšnji del prestolnega govora posvečen socialnemu vprašanju. V ostalem pa so bili razočarani vsi oni, ki so pričakovali tudi v obliki prestolnega govora nekaj novega, kajti upoštevane so bile stare tradicije.

Ko je kralj končal svoj govor, so znova zaorili »viva«-klici kralju, nakar se je dvignil Mussolini in rekel: »Gospodje senatorji! Gospodje poslanci! V imenu Nj. Vel. proglašam za otvorjeno prvo sejo 27. zakonodajne dobe!« Nato je kralj zapustil zbornico dvorano, fašistovski poslanci pa so intonirali fašistovsko himno.

Politične vesti.

Pašičeva izjava o volilnem mandatu. Ministrski predsednik Nikola Pašić je proti svojem običaju dovolil politični razgovor s sodnikom beogradskega »Vremena«, kateremu je na vprašanje, če je res, da je dobil od krone volilni mandat za slučaj, da bi skupščina ne mogla delovati, odgovoril: Vsi ti glasovi, ki se širijo v javnosti o nekakem mojem volilnem mandatu za slučaj, da bi skupščina ne mogla delovati, so neresni. Če tega nisem zahteval, niti mi krona ni dala takega mandata. Sestavljen sem vlado za rešitev tekočih vprašanj. O volilnem mandatu je mogoče govoriti šele tedaj, ko nastane taka politična situacija, ki bo zahtevala pride do takega mandata. Na vprašanje glede senzacionalnih vesti o pripravi beogradske garnizije v času, ko je bil poverjen mandat g. Davidoviću, je min. predsednik izjavil: Ta vest je popolna izmišljotina in sicer zlonamerna izmišljotina. Ki je šla za tem, da se krona in vojska povečata v politično borbo, dasiravno krona in vojska, kar veste sami, stojita daleč od te borbe. Na vprašanje o rekonstrukciji vlade je odgovoril min. predsednik: Rekonstrukcija vlade se bo izvršila ne samo zato, ker tako želijo tudi nekateri ministri, ki nočejo več ministrovati. Za njeno izvršitev pa je potrebno, da se najprej situacija razčisti in da pride v svoj normalni tek. Najprej je treba videti, kako se bo končalo vprašanje verifikacije in skupščinske dela.

Interpelacija o Pašičevi vojni v Bjelini. V večerini seji narodne skupščine je gledal Pašičev govor v Bjelini. Predsednik Ljuba Jovanović je izjavil, da predsedstvo parlamenta nima nobene cenzure nad govori poslancev niti v parlamentu. Pašić je v Bjelini kot poslanec in ne kot član vlade, ki je bila v ostavi. Vsa poslanska prava pravico govoriti po svojem prepričanju. Zato je na predsednikovo pojasnila nazaj napeljal velik hrup. Nato sta poslanka Ljuba Jovanović (zemljoradnica) in interpellirala prometa ministra glede Pašičeve vojni v Bjelini kot poslanec in ne kot član vlade, ki je bila v ostavi. Vsa poslanska prava pravico govoriti po svojem prepričanju. Zato je na predsednikovo pojasnila nazaj napeljal velik hrup. Nato sta poslanka Ljuba Jovanović (zemljoradnica) in interpellirala prometa ministra glede Pašičeve vojni v Bjelini kot poslanec in ne kot član vlade, ki je bila v ostavi. Vsa poslanska prava pravico govoriti po svojem prepričanju. Zato je na predsednikovo pojasnila nazaj napeljal velik hrup. Nato sta poslanka Ljuba Jovanović (zemljoradnica) in interpellirala prometa ministra glede Pašičeve vojni v Bjelini kot poslanec in ne kot član vlade, ki je bila v ostavi. Vsa poslanska prava pravico govoriti po svojem prepričanju. Zato je na predsednikovo pojasnila nazaj napeljal velik hrup. Nato sta poslanka Ljuba Jovanović (zemljoradnica) in interpellirala prometa ministra glede Pašičeve vojni v Bjelini kot poslanec in ne kot član vlade, ki je bila v ostavi. Vsa poslanska prava pravico govoriti po svojem prepričanju. Zato je na predsednikovo pojasnila nazaj napeljal velik hrup. Nato sta poslanka Ljuba Jovanović (zemljoradnica) in interpellirala prometa ministra glede Pašičeve vojni v Bjelini kot poslanec in ne kot član vlade, ki je bila v ostavi. Vsa poslanska prava pravico govoriti po svojem prepričanju. Zato je na predsednikovo pojasnila nazaj napeljal velik hrup. Nato sta poslanka Ljuba Jovanović (zemljoradnica) in interpellirala prometa ministra glede Pašičeve vojni v Bjelini kot poslanec in ne kot član vlade, ki je bila v ostavi. Vsa poslanska prava pravico govoriti po svojem prepričanju. Zato je na predsednikovo pojasnila nazaj napeljal velik hrup. Nato sta poslanka Ljuba Jovanović (zemljoradnica) in interpellirala prometa ministra glede Pašičeve vojni v Bjelini kot poslanec in ne kot član vlade, ki je bila v ostavi. Vsa poslanska prava pravico govoriti po svojem prepričanju. Zato je na predsednikovo pojasnila nazaj napeljal velik hrup. Nato sta poslanka Ljuba Jovanović (zemljoradnica) in interpellirala prometa ministra glede Pašičeve vojni v Bjelini kot poslanec in ne kot član vlade, ki je bila v ostavi. Vsa poslanska prava pravico govoriti po svojem prepričanju. Zato je na predsednikovo pojasnila nazaj napeljal velik hrup. Nato sta poslanka Ljuba Jovanović (zemljoradnica) in interpellirala prometa ministra glede Pašičeve vojni v Bjelini kot poslanec in ne kot član vlade, ki je bila v ostavi. Vsa poslanska prava pravico govoriti po svojem prepričanju. Zato je na predsednikovo pojasnila nazaj napeljal velik hrup. Nato sta poslanka Ljuba Jovanović (zemljoradnica) in interpellirala prometa ministra glede Pašičeve vojni v Bjelini kot poslanec in ne kot član vlade, ki je bila v ostavi. Vsa poslanska prava pravico govoriti po svojem prepričanju. Zato je na predsednikovo pojasnila nazaj napeljal velik hrup. Nato sta poslanka Ljuba Jovanović (zemljoradnica) in interpellirala prometa ministra glede Pašičeve vojni v Bjelini kot poslanec in ne kot član vlade, ki je bila v ostavi. Vsa poslanska prava pravico govoriti po svojem prepričanju. Zato je na predsednikovo pojasnila nazaj napeljal velik hrup. Nato sta poslanka Ljuba Jovanović (zemljoradnica) in interpellirala prometa ministra glede Pašičeve vojni v Bjelini kot poslanec in ne kot član vlade, ki je bila v ostavi. Vsa poslanska prava pravico govoriti po svojem prepričanju. Zato je na predsednikovo pojasnila nazaj napeljal velik hrup. Nato sta poslanka Ljuba Jovanović (zemljoradnica) in interpellirala prometa ministra glede Pašičeve vojni v Bjelini kot poslanec in ne kot član vlade, ki je bila v ostavi. Vsa poslanska prava pravico govoriti po svojem prepričanju. Zato je na predsednikovo pojasnila nazaj napeljal velik hrup. Nato sta poslanka Ljuba Jovanović (zemljoradnica) in interpellirala prometa ministra glede Pašičeve vojni v Bjelini kot poslanec in ne kot član vlade, ki je bila v ostavi. Vsa poslanska prava pravico govoriti po svojem prepričanju. Zato je na predsednikovo pojasnila nazaj napeljal velik hrup. Nato sta poslanka Ljuba Jovanović (zemljoradnica) in interpellirala prometa ministra glede Pašičeve vojni v Bjelini kot poslanec in ne kot član vlade, ki je bila v ostavi. Vsa poslanska prava pravico govoriti po svojem prepričanju. Zato je na predsednikovo pojasnila nazaj napeljal velik hrup. Nato sta poslanka Ljuba Jovanović (zemljoradnica) in interpellirala prometa ministra glede Pašičeve vojni v Bjelini kot poslanec in ne kot član vlade, ki je bila v ostavi. Vsa poslanska prava pravico govoriti po svojem prepričanju. Zato je na predsednikovo pojasnila nazaj napeljal velik hrup. Nato sta poslanka Ljuba Jovanović (zemljoradnica) in interpellirala prometa ministra glede Pašičeve vojni v Bjelini kot poslanec in ne kot član vlade, ki je bila v ostavi. Vsa poslanska prava pravico govoriti po svojem prepričanju. Zato je na predsednikovo pojasnila nazaj napeljal velik hrup. Nato sta poslanka Ljuba Jovanović (zemljoradnica) in interpellirala prometa ministra glede Pašičeve vojni v Bjelini kot poslanec in ne kot član vlade, ki je bila v ostavi. Vsa poslanska prava pravico govoriti po svojem prepričanju. Zato je na predsednikovo pojasnila nazaj napeljal velik hrup. Nato sta poslanka Ljuba Jovanović (zemljoradnica) in interpellirala prometa ministra glede Pašičeve vojni v Bjelini kot poslanec in ne kot član vlade, ki je bila v ostavi. Vsa poslanska prava pravico govoriti po svojem prepričanju. Zato je na predsednikovo pojasnila nazaj napeljal velik hrup. Nato sta poslanka Ljuba Jovanović (zemljoradnica) in interpellirala prometa ministra glede Pašičeve vojni v Bjelini kot poslanec in ne kot član vlade, ki je bila v ostavi. Vsa poslanska prava pravico govoriti po svojem prepričanju. Zato je na predsednikovo pojasnila nazaj napeljal velik hrup. Nato sta poslanka Ljuba Jovanović (zemljoradnica) in interpellirala prometa ministra glede Pašičeve vojni v Bjelini kot poslanec in ne kot član vlade, ki je bila v ostavi. Vsa poslanska prava pravico govoriti po svojem prepričanju. Zato je na predsednikovo pojasnila nazaj napeljal velik hrup. Nato sta poslanka Ljuba Jovanović (zemljoradnica) in interpellirala prometa ministra glede Pašičeve vojni v Bjelini kot poslanec in ne kot član vlade, ki je bila v ostavi. Vsa poslanska prava pravico govoriti po svojem prepričanju. Zato je na predsednikovo pojasnila nazaj napeljal velik hrup. Nato sta poslanka Ljuba Jovanović (zemljoradnica) in interpellirala prometa ministra glede Pašičeve vojni v Bjelini kot poslanec in ne kot član vlade, ki je bila v ostavi. Vsa poslanska prava pravico govoriti po svojem prepričanju. Zato je na predsednikovo pojasnila nazaj napeljal velik hrup. Nato sta poslanka Ljuba Jovanović (zemljoradnica) in interpellirala prometa ministra glede Pašičeve vojni v Bjelini kot poslanec in ne kot član vlade, ki je bila v ostavi. Vsa poslanska prava pravico govoriti po svojem prepričanju. Zato je na predsednikovo pojasnila nazaj napeljal velik hrup. Nato sta poslanka Ljuba Jovanović (zemljoradnica) in interpellirala prometa ministra glede Pašičeve vojni v Bjelini kot poslanec in ne kot član vlade, ki je bila v ostavi. Vsa poslanska prava pravico govoriti po svojem prepričanju. Zato je na predsednikovo pojasnila nazaj napeljal velik hrup. Nato sta poslanka Ljuba Jovanović (zemljoradnica) in interpellirala prometa ministra glede Pašičeve vojni v Bjelini kot poslanec in ne kot član vlade, ki je bila v ostavi. Vsa poslanska prava pravico govoriti po svojem prepričanju. Zato je na predsednikovo pojasnila nazaj napeljal velik hrup. Nato sta poslanka Ljuba Jovanović (zemljoradnica) in interpellirala prometa ministra glede Pašičeve vojni v Bjelini kot poslanec in ne kot član vlade, ki je bila v ostavi. Vsa poslanska prava pravico govoriti po svojem prepričanju. Zato je na predsednikovo pojasnila nazaj napeljal velik hrup. Nato sta poslanka Ljuba Jovanović (zemljoradnica) in interpellirala prometa ministra glede Pašičeve vojni v Bjelini kot poslanec in ne kot član vlade, ki je bila v ostavi. Vsa poslanska prava pravico govoriti po svojem prepričanju. Zato je na predsednikovo pojasnila nazaj napeljal velik hrup. Nato sta poslanka Ljuba Jovanović (zemljoradnica) in interpellirala prometa ministra glede Pašičeve vojni v Bjelini kot poslanec in ne kot član vlade, ki je bila v ostavi. Vsa poslanska prava pravico govoriti po svojem prepričanju. Zato je na predsednikovo pojasnila nazaj napeljal velik hrup. Nato sta poslanka Ljuba Jovanović (zemljoradnica) in interpellirala prometa ministra glede Pašičeve vojni v Bjelini kot poslanec in ne kot član vlade, ki je bila v ostavi. Vsa poslanska prava pravico govoriti po svojem prepričanju. Zato je na predsednikovo pojasnila nazaj napeljal velik hrup. Nato sta poslanka Ljuba Jovanović (zemljoradnica) in interpellirala prometa ministra glede Pašičeve vojni v Bjelini kot poslanec in ne kot član vlade, ki je bila v ostavi. Vsa poslanska prava pravico govoriti po svojem prepričanju. Zato je na predsednikovo pojasnila nazaj napeljal velik hrup. Nato sta poslanka Ljuba Jovanović (zemljoradnica) in interpellirala prometa ministra glede Pašičeve vojni v Bjelini kot poslanec in ne kot član vlade, ki je bila v ostavi. Vsa poslanska prava pravico govoriti po svojem prepričanju. Zato je na predsednikovo pojasnila nazaj napeljal velik hrup. Nato sta poslanka Ljuba Jovanović (zemljoradnica) in interpellirala prometa ministra glede Pašičeve vojni v Bjelini kot poslanec in ne kot član vlade, ki je bila v ostavi. Vsa poslanska prava pravico govoriti po svojem prepričanju. Zato je na predsednikovo pojasnila nazaj napeljal velik hrup. Nato sta poslanka Ljuba Jovanović (zemljoradnica) in interpellirala prometa ministra glede Pašičeve vojni v Bjelini kot poslanec in ne kot član vlade, ki je bila v ostavi. Vsa poslanska prava pravico govoriti po svojem prepričanju. Zato je na predsednikovo pojasnila nazaj napeljal velik hrup. Nato sta poslanka Ljuba Jovanović (zemljoradnica) in interpellirala prometa ministra glede Pašičeve vojni v Bjelini kot poslanec in ne kot član vlade, ki je bila v ostavi. Vsa poslanska prava pravico govoriti po svojem prepričanju. Zato je na predsednikovo pojasnila nazaj napeljal velik hrup. Nato sta poslanka Ljuba Jovanović (zemljoradnica) in interpellirala prometa ministra glede Pašičeve vojni v Bjelini kot poslanec in ne kot član vlade, ki je bila v ostavi. Vsa poslanska prava pravico govoriti po svojem prepričanju. Zato je na predsednikovo pojasnila nazaj napeljal velik hrup. Nato sta poslanka Ljuba Jovanović (zemljoradnica) in interpellirala prometa ministra glede Pašičeve vojni v Bjelini kot poslanec in ne kot član vlade, ki je bila v ostavi. Vsa poslanska prava pravico govoriti po svojem prepričanju. Zato je na predsednikovo pojasnila nazaj napeljal velik hrup. Nato sta poslanka Ljuba Jovanović (zemljoradnica) in interpellirala prometa ministra glede Pašičeve vojni v Bjelini kot poslanec in ne kot član vlade, ki je bila v ostavi. Vsa poslanska prava pravico govoriti po svojem prepričanju. Zato je na predsednikovo pojasnila nazaj napeljal velik hrup. Nato sta poslanka Ljuba Jovanović (zemljoradnica) in interpellirala prometa ministra glede Pašičeve vojni v Bjelini kot poslanec in ne kot član vlade, ki je bila v ostavi. Vsa poslanska prava pravico govoriti po svojem prepričanju. Zato je na predsednikovo pojasnila nazaj napeljal velik hrup. Nato sta poslanka Ljuba Jovanović (zemljoradnica) in interpellirala prometa ministra glede Pašičeve vojni v Bjelini kot poslanec in ne kot član vlade, ki je bila v ostavi. Vsa poslanska prava pravico govoriti po svojem prepričanju. Zato je na predsednikovo pojasnila nazaj napeljal velik hrup. Nato sta poslanka Ljuba Jovanović (zemljoradnica) in interpellirala prometa ministra glede Pašičeve vojni v Bjelini kot poslanec in ne kot član vlade, ki je bila v ostavi. Vsa poslanska prava pravico govoriti po svojem prepričanju. Zato je na predsednikovo pojasnila nazaj napeljal velik hrup. Nato sta poslanka Ljuba Jovanović (zemljoradnica) in interpellirala prometa ministra glede Pašičeve vojni v Bjelini kot poslanec in ne kot član vlade, ki je bila v ostavi. Vsa poslanska prava pravico govoriti po svojem prepričanju. Zato je na predsednikovo pojasnila nazaj napeljal velik hrup. Nato sta poslanka Ljuba Jovanović (zemljoradnica) in interpellirala prometa ministra glede Pašičeve vojni v Bjelini kot poslanec in ne kot član vlade, ki je bila v ostavi. Vsa poslanska prava pravico govoriti po svojem prepričanju. Zato je na predsednikovo pojasnila nazaj napeljal velik hrup. Nato sta poslanka Ljuba Jovanović (zemljoradnica) in interpellirala prometa ministra glede Pašičeve vojni v Bjelini kot poslanec in ne kot član vlade, ki je bila v ostavi. Vsa poslanska prava pravico govoriti po svojem prepričanju. Zato je na predsednikovo pojasnila nazaj napeljal velik hrup. Nato sta poslanka Ljuba Jovanović (zemljoradnica) in interpellirala prometa ministra glede Pašičeve vojni v Bjelini kot poslanec in ne kot član vlade, ki je bila v ostavi. Vsa poslanska prava pravico govoriti po svojem prepričanju. Zato je na predsednikovo pojasnila nazaj napeljal velik hrup. Nato sta poslanka Ljuba Jovanović (zemljoradnica) in interpellirala prometa ministra glede Pašičeve vojni v Bjelini kot poslanec in ne kot član vlade, ki je bila v ostavi. Vsa poslanska prava pravico govoriti po svojem prepričanju. Zato je na predsednikovo pojasnila nazaj napeljal velik hrup. Nato sta poslanka Ljuba Jovanović (zemljoradnica) in interpellirala prometa ministra glede Pašičeve vojni v Bjelini kot poslanec in ne kot član vlade, ki je bila v ostavi. Vsa poslanska prava pravico govoriti po svojem prepričanju. Zato je na predsednikovo pojasnila nazaj napeljal velik hrup. Nato sta poslanka Ljuba Jovanović (zemljoradnica) in interpellirala prometa ministra glede Pašičeve vojni v Bjelini kot poslanec in ne kot član vlade, ki je bila v ostavi. Vsa poslanska prava pravico govoriti po svojem prepričanju. Zato je na predsednikovo pojasnila nazaj napeljal velik hrup. Nato sta poslanka Ljuba Jovanović (zemljoradnica) in interpellirala prometa ministra glede Pašičeve vojni v Bjelini kot poslanec in ne kot član vlade, ki je bila v ostavi. Vsa poslanska prava pravico govoriti po svojem prepričanju. Zato je na predsednikovo pojasnila nazaj napeljal velik hrup. Nato sta poslanka Ljuba Jovanović (zemljoradnica) in interpellirala prometa ministra glede Pašičeve vojni v Bjelini kot poslanec in ne kot član vlade, ki je bila v ostavi. Vsa poslanska prava pravico govoriti po svojem prepričanju. Zato je na predsednikovo pojasnila nazaj napeljal velik hrup. Nato sta poslanka Ljuba Jovanović (zemljoradnica) in interpellirala prometa ministra glede Pašičeve vojni v Bjelini kot poslanec in ne kot član vlade, ki je bila v ostavi. Vsa poslanska prava pravico govoriti po svojem prepričanju. Zato je na predsednikovo pojasnila nazaj napeljal velik hrup. Nato sta poslanka Ljuba Jovanović (zemljoradnica) in interpellirala prometa ministra glede Pašičeve vojni v Bjelini kot poslanec in ne kot član vlade, ki je bila v ostavi. Vsa poslanska prava pravico govoriti po svojem prepričanju. Zato je na predsednikovo pojasnila nazaj napeljal velik hrup. Nato sta poslanka Ljuba Jovanović (zemljoradnica) in interpellirala prometa ministra glede Pašičeve vojni v Bjelini kot poslanec in ne kot član vlade, ki je bila v ostavi. Vsa poslanska prava pravico govoriti po svojem prepričanju. Zato je na predsednikovo pojasnila nazaj napeljal velik hrup. Nato sta poslanka Ljuba Jovanović (zemljoradnica) in interpellirala prometa ministra glede Pašičeve vojni v Bjelini kot poslanec in ne kot član vlade, ki je bila v ostavi. Vsa poslanska prava pravico govoriti po svojem prepričanju. Zato je na predsednikovo pojasnila nazaj napeljal velik hrup. Nato sta poslanka Ljuba Jovanović (zemljoradnica) in interpellirala prometa ministra glede Pašičeve vojni v Bjelini kot poslanec in ne kot član vlade, ki je bila v ostavi. Vsa poslanska prava pravico govoriti po svojem prepričanju. Zato je na predsednikovo pojasnila nazaj napeljal velik hrup. Nato sta poslanka Ljuba Jovanović (zemljoradnica) in interpellirala prometa ministra glede Pašičeve vojni v Bjelini kot poslanec in ne kot član vlade, ki je bila v ostavi. Vsa poslanska prava pravico govoriti po svojem prepričanju. Zato je na predsednikovo pojasnila nazaj napeljal velik hrup. Nato sta poslanka Ljuba Jovanović (zemljoradnica) in interpellirala prometa ministra glede Pašičeve vojni v Bjelini kot poslanec in ne kot član vlade, ki je bila v ostavi. Vsa poslanska prava pravico govoriti po svojem prepričanju. Zato je na predsednikovo pojasnila nazaj napeljal velik hrup. Nato sta poslanka Ljuba Jovanović (zemljoradnica) in interpellirala prometa ministra glede Pašičeve vojni v Bjelini kot poslanec in ne kot član vlade, ki je bila v ostavi. Vsa poslanska prava pravico govoriti po svojem prepričanju. Zato je na predsednikovo pojasnila nazaj napeljal velik hrup. Nato sta poslanka Ljuba Jovanović (zemljoradnica) in interpellirala prometa ministra glede Pašičeve vojni v Bjelini kot poslanec in ne kot član vlade, ki je bila v ostavi. Vsa poslanska prava pravico govoriti po svojem prepričanju. Zato je na predsednikovo pojasnila nazaj napeljal velik hrup. Nato sta poslanka Ljuba Jovanović (zemljoradnica) in interpellirala prometa ministra glede Pašičeve vojni v Bjelini kot poslanec in ne kot član vlade, ki je bila v ostavi. Vsa poslanska prava pravico govoriti po svojem prepričanju. Zato je na predsednikovo pojasnila nazaj napeljal velik hrup. Nato sta poslanka Ljuba Jovanović (zemljoradnica) in interpellirala prometa ministra glede Pašičeve vojni v Bjelini kot poslanec in ne kot član vlade, ki je bila v ostavi. Vsa poslanska prava pravico govoriti po svojem prepričanju. Zato je na predsednikovo pojasnila nazaj napeljal velik hrup. Nato sta poslanka Ljuba Jovanović (zemljoradnica) in interpellirala prometa ministra glede Pašičeve vojni v Bjelini kot poslanec in ne kot član vlade, ki je bila v ostavi. Vsa poslanska prava pravico govoriti po svojem prepričanju. Zato je na predsednikovo pojasnila nazaj napeljal velik hrup. Nato sta poslanka Ljuba Jovanović (zemljoradnica) in interpellirala prometa ministra glede Pašičeve vojni v Bjelini kot poslanec in ne kot član vlade, ki je bila v ostavi. Vsa poslanska prava pravico govoriti po svojem prepričanju. Zato je na predsednikovo pojasnila nazaj napeljal velik hrup. Nato sta poslanka Ljuba Jovanović (zemljoradnica) in interpellirala prometa ministra glede Pašičeve vojni v Bjelini kot poslanec in ne kot član vlade, ki je bila v ostavi. Vsa poslanska prava pravico govoriti po svojem prepričanju. Zato je na predsednikovo pojasnila nazaj napeljal velik hrup. Nato sta poslanka Ljuba Jovanović (zemljoradnica) in interpellirala prometa ministra glede Pašičeve vojni v Bjelini kot poslanec in ne kot član vlade, ki je bila v ostavi. Vsa poslanska prava pravico govoriti po svojem prepričanju. Zato je na predsednikovo pojasnila nazaj napeljal velik hrup. Nato sta poslanka Ljuba Jovanović (zemljoradnica) in interpellirala prometa ministra glede Pašičeve vojni v Bjelini kot poslanec in ne kot član vlade, ki je bila v ostavi. Vsa poslanska prava pravico govoriti po svojem prepričanju. Zato je na predsednikovo pojasnila nazaj napeljal velik hrup. Nato sta poslanka Ljuba Jovanović (zemljoradnica) in interpellirala prometa ministra glede Pašičeve vojni v Bjelini kot poslanec in ne kot član vlade, ki je bila v ostavi. Vsa poslanska prava pravico govoriti po svojem prepričanju. Zato je na predsednikovo pojasnila nazaj napeljal velik hrup. Nato sta poslanka Ljuba Jovanović (zemljoradnica) in interpellirala prometa ministra glede Pašičeve vojni v Bjelini kot poslanec in ne kot član vlade, ki je bila v ostavi. Vsa poslanska prava pravico govoriti po svojem prepričanju. Zato je na predsednikovo pojasnila nazaj napeljal velik hrup. Nato sta poslanka Ljuba Jovanović (zemljoradnica) in interpellirala prometa ministra glede Pašičeve vojni v Bjelini kot poslanec in ne kot član vlade, ki je bila v ostavi. Vsa poslanska prava pravico govoriti po svojem prepričanju. Zato je na predsednikovo pojasnila nazaj napeljal velik hrup. Nato sta poslanka Ljuba Jovanović (zemljoradnica) in interpellirala prometa ministra glede Pašičeve vojni v Bjelini kot poslanec in ne kot član vlade, ki je bila v ostavi. Vsa poslanska prava pravico govoriti po svojem prepričanju. Zato je na predsednikovo pojasnila nazaj napeljal velik hrup. Nato sta poslanka Ljuba Jovanović (zemljoradnica) in interpellirala prometa ministra glede Pašičeve vojni v Bjelini kot poslanec in ne kot član vlade, ki je bila v ostavi. Vsa poslanska prava pravico govoriti po svojem prepričanju. Zato je na predsednikovo pojasnila nazaj napeljal velik hrup. Nato sta poslanka Ljuba Jovanović (zemljoradnica) in interpellirala prometa ministra glede Pašičeve vojni v Bjelini kot poslanec in ne kot član vlade, ki je bila v ostavi. Vsa poslanska prava pravico govoriti po svojem prepričanju. Zato je na predsednikovo pojasnila nazaj napeljal velik hrup. Nato sta poslanka Ljuba Jovanović (zemljoradnica) in interpellirala prometa ministra glede Pašičeve vojni v Bjelini kot poslanec in ne kot član vlade, ki je bila v ostavi. Vsa poslanska prava pravico govoriti po svojem prepričanju. Zato je na predsednikovo pojasnila nazaj napeljal velik hrup. Nato sta poslanka Ljuba Jovanović (zemljoradnica) in interpellirala prometa ministra glede Pašičeve vojni v Bjelini kot poslanec in ne kot član vlade, ki je bila v ostavi. Vsa poslanska prava pravico govoriti po svojem prepričanju. Zato je na predsednikovo pojasnila nazaj napeljal velik hrup. Nato sta poslanka Ljuba Jovanović (zemljoradnica) in interpellirala prometa ministra glede Pašičeve vojni v Bjelini kot poslanec in ne kot član vlade, ki je bila v ostavi. Vsa poslanska prava pravico govoriti po svojem prepričanju. Zato je na predsednikovo pojasnila nazaj napeljal velik hrup. Nato sta poslanka Ljuba Jovanović (zemljoradnica) in interpellirala prometa ministra glede Pašičeve vojni v Bjelini kot poslanec in ne kot član vlade, ki je bila v ostavi. Vsa poslanska prava pravico govoriti po svojem prepričanju. Zato je na predsednikovo pojasnila nazaj napeljal velik hrup. Nato sta poslanka Ljuba Jovanović (zemljoradnica) in interpellirala prometa ministra glede Pašičeve vojni v Bjelini kot poslanec in ne kot član vlade, ki je bila v ostavi. Vsa poslanska prava pravico govoriti po svojem prepričanju. Zato je na predsednikovo pojasnila nazaj napeljal velik hrup. Nato sta poslanka Ljuba Jovanović (zemljoradnica) in interpellirala prometa ministra glede Pašičeve vojni v Bjelini kot poslanec in ne kot član vlade, ki je bila v ostavi. Vsa poslanska prava pravico govoriti po svojem prepričanju. Zato je na predsednikovo pojasnila nazaj napeljal velik hrup. Nato sta poslanka Ljuba Jovanović (zemljoradnica) in interpellirala prometa ministra glede Pašičeve vojni v Bjelini kot poslanec in ne kot član vlade, ki je bila v ostavi. Vsa poslanska prava pravico govoriti po svojem prepričanju. Zato je na predsednikovo pojasnila nazaj napeljal velik hrup. Nato sta poslanka Ljuba Jovanović (zemljoradnica) in interpellirala prometa ministra glede Pašičeve vojni v Bjelini kot poslanec in ne kot član vlade, ki je bila v ostavi. Vsa poslanska prava pravico govoriti po svojem prepričanju. Zato je na predsednikovo pojasnila nazaj napeljal velik hrup. Nato sta poslanka Ljuba Jovanović (zemljoradnica) in interpellirala prometa ministra glede Pašičeve vojni v Bjelini kot poslanec in ne kot član vlade, ki je bila v ostavi. Vsa poslanska prava pravico govoriti po svojem prepričanju. Zato je na predsednikovo pojasnila nazaj napeljal velik hrup. Nato sta poslanka Ljuba Jovanović (zemljoradnica) in interpellirala prometa ministra glede Pašičeve vojni v Bjelini kot poslanec in ne kot član vlade, ki je bila v ostavi. Vsa poslanska prava pravico govoriti po svojem prepričanju. Zato je na predsednikovo pojasnila nazaj napeljal velik hrup. Nato sta poslanka Ljuba Jovanović (zemljoradnica) in interpellirala prometa ministra glede Pašičeve vojni v Bjelini kot poslanec in ne kot član vlade, ki je bila v ostavi. Vsa poslanska prava pravico govoriti po svojem prepričanju. Zato je na predsednikovo pojasnila nazaj napeljal velik hrup. Nato sta poslanka Ljuba Jovanović (zemljoradnica) in interpellirala prometa ministra glede Pašičeve vojni v Bjelini kot poslanec in ne kot član vlade, ki je bila v ostavi. Vsa poslanska prava pravico govoriti po svojem prepričanju. Zato je na predsednikovo pojasnila nazaj napeljal velik hrup. Nato sta poslanka Ljuba Jovanović (zemljoradnica) in interpellirala prometa ministra glede Pašičeve vojni v Bjelini kot poslanec in ne kot član vlade, ki je bila v ostavi. Vsa poslanska prava pravico govoriti po svojem prepričanju. Zato je na predsednikovo pojasnila nazaj napeljal velik hrup. Nato sta poslanka Ljuba Jovanović (zemljoradnica) in interpellirala prometa ministra glede Pašičeve vojni v Bjelini kot poslanec in ne kot član vlade, ki je bila v ostavi. Vsa poslanska prava pravico govoriti po svojem prepričanju. Zato je na predsednikovo pojasnila nazaj napeljal velik hrup. Nato sta poslanka Ljuba Jovanović (zemljoradnica) in interpellirala prometa ministra glede Pašičeve vojni v Bjelini kot poslanec in ne kot član vlade, ki je bila v ostavi. Vsa poslanska prava pravico govoriti po svojem prepričanju. Zato je na predsednikovo pojasnila nazaj napeljal velik hrup. Nato sta poslanka Ljuba Jovanović (zemljoradnica) in interpellirala prometa ministra glede Pašičeve vojni v Bjelini kot poslanec in ne kot član vlade, ki je bila v ostavi. Vsa poslanska prava pravico govoriti po svojem prepričanju. Zato je na predsednikovo pojasnila nazaj napeljal velik hrup. Nato sta poslanka Ljuba Jovanović (zemljoradnica) in interpellirala prometa ministra glede Pašičeve vojni v Bjelini kot poslanec in ne kot član vlade, ki je bila v ostavi. Vsa poslanska prava pravico govoriti po svojem prepričanju. Zato je na predsednikovo pojasnila nazaj napeljal velik hrup. Nato sta poslanka Ljuba Jovanović (zemljoradnica) in interpellirala prometa ministra glede Pašičeve vojni v Bjelini kot poslanec in ne kot član vlade, ki je bila v ostavi. Vsa poslanska prava pravico govoriti po svojem prepričanju. Zato je na predsednikovo pojasnila nazaj napeljal velik hrup. Nato sta poslanka Ljuba Jovanović (zemljoradnica) in interpellirala prometa ministra glede Pašičeve vojni v Bjelini kot poslanec in ne kot član vlade, ki je bila v ostavi. Vsa poslanska prava pravico govoriti po svojem prepričanju. Zato je na predsednikovo pojasnila nazaj napeljal velik hrup. Nato sta poslanka Ljuba Jovanović (zemljoradnica) in interpellirala prometa ministra glede Pašičeve vojni v Bjelini kot poslanec in ne kot član vlade, ki je bila v ostavi. Vsa poslanska prava pravico govoriti po svojem prepričanju. Zato je na predsednikovo pojasnila nazaj napeljal velik hrup. Nato sta poslanka Ljuba Jovanović (zemljoradnica) in interpellirala prometa ministra glede Pašičeve vojni v Bjelini kot poslanec in ne kot član vlade, ki je bila v ostavi. Vsa poslanska prava pravico govoriti po svojem prepričanju. Zato je na predsednikovo pojasnila nazaj napeljal velik hrup. Nato sta poslanka Ljuba Jovanović (zemljoradnica) in interpellirala prometa ministra glede Pašičeve vojni v Bjelini kot poslanec in ne kot član vlade, ki je bila v ostavi. Vsa poslanska prava pravico govoriti po svojem prepričanju. Zato je na predsednikovo pojasnila nazaj napeljal velik hrup. Nato sta poslanka Ljuba Jovanović (zemljoradnica) in interpellirala prometa ministra glede Pašičeve vojni v Bjelini kot poslanec in ne kot član vlade, ki je bila v ostavi. Vsa poslanska prava pravico govoriti po svojem prepričanju. Zato je na predsednikovo pojasnila nazaj napeljal velik hrup. Nato sta poslanka Ljuba Jovanović (zemljoradnica) in interpellirala prometa ministra glede Pašičeve vojni v Bjelini kot poslanec in ne kot član vlade, ki je bila v ostavi. Vsa poslanska prava pravico govoriti po svojem prepričanju. Zato je na predsednikovo pojasnila nazaj napeljal velik hrup. Nato sta poslanka L

Je m'excuse d'être en retard

Gospodarstvo.

Občni zbor beogradske borze.

V soboto, dne 24. maja se je vršil v Beogradu 24. redni občni zbor beogradske borze. Občnemu zboru sta prisostvovala med drugim tudi finančni minister g. dr. Stojadinović in pa generalni inšpektor in ravatelj državnih dolgov g. Jakovljević.

V svojem poročilu konstatira uprava borze, da je naše gospodarstvo na potu stalnega gospodarskega ozdravljenja in finančne konsolidacije. Protinflacijska politika Narodne banke, v največji meri pa stalnost valute politike, sta pripomogli do stabilizacije dinarja. Porast našega izvoza je dinar ne samo stabiliziral, temveč tudi dvignil, tako da je dinar n. pr. v New-Yorku v vrednosti porastel, ko so valute gospodarsko močnejših držav od naše za njihove razmere oslabele.

Vendar smatra uprava beogradske borze, da vse to še vseeno ni izhod iz krize. Naša produkcija še ni dovolj velika; ravno tako tudi štednja ne. Viseči dolg v inotermstvu se odplačuje prepočasno, radi česar bo še dolgo potrebno aktivno sodelovanje Narodne banke v devizni trgovini in pa dodajanje gotovih odredb za to trgovino, da ne omenimo nedovoljena spekulacija.

Skupni promet leta 1923 je znašal 2.664.4 milijonov dinarjev in sicer: za 26 milijonov dinarjev valut, za 2.597.8 milijonov dinarjev, za 32.2 milijonov državnih papirjev, za 6.1 milijona bančnih delnic in za 1.1 milijona dinarjev delnic industrijskih podjetij. V primeri s prometom leta 1922 je narasel promet na borzi leta 1923 za 1.432.1 milijona dinarjev, kar znači preko 100%. Trgovina z državnimi papirji je dosegla laniško leto 32.2 milijona, predlanskem pa je 1.8 milijona dinarjev. V letu 1923 je tudi beogradska borza prvič presegla zagrebško v deviznem prometu (za 24.4 milijona dinarjev).

Lansko leto se je na beograjski borzi največje trgovanje z vojno odškodnino (trgovina z njo je pričela na borzi 10. septembra) in je dosegla 104 milijone dinarjev. Po vrednosti pride na prvo mesto 7%-no posojilo (15.2 milijona dinarjev).

Izmed delnic denarnih zavodov zaznamuje po vrednosti najvišjejeje trgovino delnic Narodne banke (2.6 milijona dinarjev), po količini pa Gradjanska banka (10.363 kosov). Izmed delnic industrijskih in drugih podjetij pride na prvo mesto po količini srečke Rdečega križa (6.220 kosov), po vrednosti pa delnice Brodarskega društva (826.735 dinarjev za 1.427 kosov).

Pri volitvah je bila sprejeta v celoti kandidatska lista, kakor jo je predlagala uprava. Na mesto onega umrlega in enega odstotnega člana sta bila izvoljena trgovec Mihajlo Džurić in pa ravatelj Jadranako-Podunavske banke Milivoj Šičarević. Konstituiranje nove uprave se izvrši še ta teden.

Koncem leta 1923 je štela beogradska borza 312 članov. Po tem občnem zboru postane borza v svojih novih prostorih v

Nova madžarska carinska tarifa.

Skoro istočasno, kakor v Avstriji, bo obravnaval tudi parlament v Madžarski osnutek nove carinske tarife. Obe vladni predložitvi imata precej slinosti; popolnoma snaki pa sta si v tem, da bosta pomenili v sledeči zakonodaji za vse nepremožne sloje hud udarec, ker bodo radi njih cene majno močno porasle.

Avstrijska carinska tarifa je nekaj kompromis med veleindustrijo in agrarom. Podobno je tudi z madžarsko vladno predložitvijo nove carinske tarife, samo da tu zaščita veleagrarcev ni tako izrazita, kakor v Avstriji, deloma tudi že radi tega, ker produkcija Madžarska velik del živil sama dobi.

Madžarska vlada se je namreč poslužila na stališče, da bo zanj najugodnejša podlaga za trgovinska pogajanja s posameznimi državami, če bo imela carinsko tarifo z zelo visokimi uvoznimi postavkami. V tem slučaju ji bo po njenem mnenju mogoče, doseči zase izdatne koncesije, če zniža to ali ono postavko, na čije znižanje bi bila interesirana druga pogodbenarica država.

Sicer pa navaja motivno poročilo, da stoji vsa Evropa na stališču izdatne zaščite svoje industrije in da se drže tega principa tudi Severoameriške Združene države, radi česar mora zavzeti isto stališče tudi Madžarska. Namen nove carinske tarife je tudi pospeševanje produkcije in pa zvišanje carinskih dohodkov.

V nameni zaščite domače industrije je še madžarska vlada še daleč, kakor se obli-

čajno zaščiti industrijske produkcije s carinami. Njen namen namreč ni samo zaščita domače produkcije v splošnem, temveč vsebuje nova carinska tarifa tudi vzgojne carine in pa carine, ki naj bi na gotove domače industrijske panoge vplivala vzpodbujajoče; skratka, nova carinska tarifa naj omogoči domačo produkcijo v vsaki smeri.

Carinska zaščita domače industrije je izvedena v vladnem snutku do neverjetne in brezprimerne popolnosti. Že dosedanje postavke za tekstilno, usnjarsko in kovinsko industrijo so bile zelo visoke. Nova carinska tarifa pa predvideva povišanje teh postavk na 2, 4 in 6-kratno mero. Tako na primer zvišuje nova carinska tarifa carino za usnje z vegetabilnim strojenjem od 50 na 120, z mineralnim strojenjem od 60 na 170, za gornje usnje od 30 na 350, za barvano usnje od 40 na 400, za lakasto usnje od 60 na 500 do 1000, za usnje za rokavice od 43 na 600 zlatih kron. Najvišja carinska postavka za svilu znaša 10.000 zlatih kron.

Uvozne carine na poljedelske pridelke v glavnem niso bile povišane v tako občutni meri, ker so bile že dosedanje zelo visoke in so dosegale eno petino do ene četrtine blagovne vrednosti. Zvišanje pri živini ni tako veliko, kakor pri nekaterih živalskih proizvodih, n. pr. pri surovem maslu, masti in siru.

Zaščita madžarske poljedelske produkcije, ki jo predvideva nova carinska tarifa, je pravzaprav ponesrečena. Res je sicer ta produkcija v precejšnji meri zavarovana pred inozemsko konkurenco, toda na dvig poljedelske produkcije pa ta zaščita ne bo mogla vplivati, ker so določene na drugi strani na najpotrebnejši investicijski material silno visoke carine, ki bodo uvoz skoraj popolnoma zatrla oziroma napravile investicije nerentabilne. In ravno investicije, ki bi bile mogoče pod rentabilnimi pogoji, bi bile potrebne za dvig madžarske produkcije. Da ne govorimo o poljedelskih strojih, za katere predvideva nova carinska tarifa silno visoke uvozne postavke in to za najpopolnejše poljedelske stroje, motorje itd., kakor tudi za najprimitivnejše orodje; določena in zvišana je tudi carina na umetna gnojila itd.

Iz vladnega motivnega poročila sledi, kakor že zgoraj omenjeno, da ne bodo nove carine samo močne zaščitne carine, temveč tudi finančne carine; država si hoče potom zvišanja carin povečati svoje dohodke, kakor je tudi določeno v madžarskem sanacijskem načrtu, po katerem naj dajejo do leta 1926 eno tretjino državnih dohodkov carine. Vendar je zelo malo verjetno, da se bodo izpolnile madžarski vladni želje, ki jih stavi v tem pogledu na novo carinsko tarifo. Znano je namreč, da visoka zaščitna carina ni nikoli dobra finančna carina; čim popolnejši je zaščitni efekt, tem slabši mora biti finančni efekt carine. Kajti zaščitna carina skuša uvoz zabraniti ali vsaj zmanjšati, dočim je v bistvu finančne carine, da je uvoz veliki.

Premisa madžarske vlade, da bo nova carinska tarifa dobra podlaga za trgovinska pogajanja, je ravno tako dvomljiva. Pri trgovinskih pogajanjih bo brez dvoma skušala raje vsaka država doseči ključno največje ugodnosti, kakor pa da bi se mučila s preprekanji za posamezne vrstoglavno visoke postavke. Sicer pa bo pokazala že bližnja prihodnost, in koliko bo nova carinska tarifa res dobra podlaga za ta pogajanja.

Za konzumente pa, in to pred vsem seveda za nepremožne sloje, bo pomenila nova carinska tarifa hud udarec. Industrija bo sicer zaščiten, toda cene bodo radi te zaščite silno porasle, ker se ne bo bati inozemske konkurence in vse to bo plačeval seveda konzument. Zato se sme mirno trditi, da nova carinska tarifa madžarskemu gospodarstvu ne bo koristila, temveč bolj škodovala.

Deflacijska kriza v Nemčiji.

Deflacijska kriza v Nemčiji, ki je nastopila pri poskusu nemške finančne sanacije, je precej drugačna, kakor je bila ona v Avstriji ali pa celo v Češkoslovaški. Sicer pa se temu ni preveč čuditi, kajti obrezvrednotenjen denarja je v Nemčiji mnogo huje, kakor je bilo v Avstriji, predno je nastopila stabilizacija in pa pomankanje kredita. Velike težkoče povzročajo nemški industriji prilagoditev novim razmeram. Nemška industrija je razumela, iztisniti v inflacijski perijodi ogromne dobičke in je rodila tedaj investicijsko politiko, ki ji ne najdemo primera. Porabila je velike dobičke konjunkturalno radi obrezvrednotenja denarja v svrhu industrijske razširitve, ne pa za finančno konsolidacijo. Avstrijska industrija ni hodila v času inflacije po tej poti, zato pa posledice deflacionistične politike, zanj tudi niso bile tako hude, kakor so za nemško industrijo, ki ji povzroča zastoja na trgu, produktivne težkoče, pomankanje kredita prav resne težkoče.

Te težave pa so samočasne, kajti si le nemška industrija so še vseeno zelo

močne. Slabo fundirana in življenjsko nesposobna podjetja bodo seveda propadla, toda dobro fundirana podjetja pa se bodo kmalu znašla v novi situaciji. Pravilni institucijni nadzorstva to prilagoditev seveda le zavlačuje, ker se uganja z njim mnogo zlorab in ker igra preveliko vlogo naziranje postavljenih nadzorovalcev.

Tržna poročila.

ZITO.

Tedenski pregled. Najživejši promet zaznamuje poleg koruze pšenica. Posebno ponudba je bila žitna, tako da so cene celo malce popustile. Izgledi za bodočnost trgovine s pšenico so sedaj dobri, ker ima naša pšenica konkurenčno sposobnost in zaenkrat edinoše se razmere v inozemstvu (finančne težkoče, pomankanje kredita, nezanesljivost kupcev) ovirajo živahnost razmah izvoza pšenice, ki doseže zunaj deloma celo boljše cene, kakor pa doma. Deloma je ovira trgovini s pšenico slabo poslovanje z moko.

Tudi ponudba v koruzi je bila živahna, tako da so tudi tu cene malo popustile. Inozemstvo našo koruzo zelo kupuje, dočim se zdi, da za domači trg tudi sedanje oslajenje cene ne konvencirajo.

Jechen in oves zaznamujeta povprečen slab promet.

Trgovina z moko je bila slaba že poprej ter je sedaj radi nazadovanja pšeničnih cen še bolj trpela. Edinoše po moki za kruh je večje povpraševanje, vendar jo primanjkuje. Moke za krmo in otrobov skoro ni v zalogah. Pšenična moka ima lepe vzglede za izvoz, vendar je pomankanje denarja precejšnja ovira zastoja.

Budimpešta, 23. maja. (V dinarjih.) Pšenica 342,5—365, rž 317,5—322,5, jechen za krmo 300—320, za pivovarne 325—345, oves 330—335, koruza 270—274,5 otrobi 245.

Dunaj, 23. maja. Pšenica, domača 3400—3450 avstr. kron za kg, rž domača 3100, rumunska 2850 avstr. kron.

× Bencinski vžigalniki in naše tovarne vžigalice. Naše tovarne vžigalice se nahajajo v zelo slabem položaju, ker konzum vžigalice močno pada; na drugi strani pa so monopolne pristojbine pri nas tako velike, kakor nikjer drugje na svetu. Med drugimi zahtevami, ki jih stavijo naše tovarne vžigalice v svrhu odprave iz krize, ki jih grozi uničiti, je tudi ta, da naj se za zabran uporaba bencinskih vžigalnikov. Ta zahteva je popolnoma neupravičena. Da zahtevajo tovarne znižanje monopolnih taks, preprečenje tihotapstva in zabranu kupovanja vžigalic v inozemstvu, je razumljivo in pravilno in te zahteve tudi javnost odobrava. Prepoved uporabe bencinskih vžigalnikov je pa popolnoma neumestna zato, ker tovarne ne smejo biti deli narodnega gospodarstva zato, da zaslužijo nekateri posamezniki, temveč zato, da pokrijejo potrebo konzuma. Če uporabljamo danes velik del prebivalstva bencinske vžigalnice, ki to znamenje, da mu je ta uporaba ekonomičnejša, ali pa tudi praktičnejša (majhen vžigalnik nikdar ne dela v žepu toliko napotja, kakor škafka vžigalice). Da bi pa zaradi zaslužka tovarni za vžigalice država prepovedala uporabo bencinskih vžigalnikov, bi bilo naravnost komično; sicer pa bi tako zabrana prinesla državi avtoriteto zelo malo koristi, kajti kontrola izvedbe bi bila tako pomankljiva, da bi bilo pravzaprav odvisno le od dobre volje posameznika, če se hoče držati prepovedi ali ne. In te volje gotovo ne bo mnogo!

DOBAVE.

Dobava papirja. Pri upravi državnih monopolov v Beogradu se bo vršila dne 13. junija t. l. očetna licitacija glede dobave 183.000 kg belega papirja v bobinah. Predmetni oglas z natančnejšimi podatki je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

× Dobava sirkovih metel. Pri ravnanstvu državnih železnic v Subotici se bo vršila dne 14. junija t. l. očetna licitacija glede dobave 5.000 komadov sirkovih metel. Predmetni oglas z natančnejšimi podatki je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

× Dobava pločevinastih olomb. Pri upravi državnih monopolov v Beogradu se bo vršila dne 14. junija t. l. očetna licitacija glede dobave 2.000.000 komadov pločevinastih olomb za plombaranje vrec. Predmetni oglas z natančnejšimi podatki je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

× Dobava blagaln. Direkcija pošta i telegrafa v Ljubljani razpisuje očetno licitacijo za dobavo 15 stoječih blagaln št. 0 in 1 in 10 ročnih blagaln na dan 16. junija t. l. Predmetni oglas z natančnejšimi podatki je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

× Dobava živežnih potrebščin. Dne 6. junija t. l. se bo sklenila v pisarni Stalne vojne bolnice Dravske divizijske oblasti v Ljubljani direktna pogodba glede dobave 700 kg krompirja, 270 kg belega fižola, 225 kg ješprenjčka, 20 kg suhih silv in kravajev mleka (okoli 50 l dnevno). Predmetni oglas z natančnejšimi podatki je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

× Dobava mornarskih maj. Pri odeljenju za mornarico v Zemunu se bo vršila 11. junija t. l. očetna licitacija glede dobave 6000 belo-modrih poletnih mornarskih maj. Predmetni oglas z natančnejšimi podatki je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

× Dobava krušne moke. Pri intendantu Dravske divizijske oblasti v Ljubljani se bo vršila dne 10. junija t. l. očetna licitacija glede dobave 500.000 kg krušne moke (tipa 80%). Predmetni oglas z natančnejšimi podatki je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

× Dobava krušne moke. Pri intendantu Dravske divizijske oblasti v Ljubljani se bo vršila dne 10. junija t. l. očetna licitacija glede dobave 500.000 kg krušne moke (tipa 80%). Predmetni oglas z natančnejšimi podatki je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

To in ono.

Kemalova Turčija.

Nova ali Kemalova Turčija ni popolnoma različna od stare samo po svojem političnem pravcu in sistemu, ampak tudi glede teritorialne razsežnosti in oblike. Stara Turčija je bila ogromna sredozemska država, ki je obsegala velik del Balkanskega polotoka (pred balkansko vojno), vso Malo Azijo in predele severne afriške celine. Narodno ta država ni bila enotna, ker je združevala ozemlja, poseljena z najrazličnejšimi narodi, družil pa jo je edino islam. Narod v njej pravzaprav ni imel nobene besede in poedine zemlje skoro niso prihajale do izraza. Država je bil kosmopolitični in leni Carigrad.

Nova Turčija je narodna država in njeni državljani so skoro izključno sami Turki. Na Balkanu posedla le še majhen kos zemlje od desnega brega Marice in Drinopolja do Marmarskega, Crnega in Belega morja. V Mali Aziji se na severovzhodu dotika izvira reke Kure, ki se izteka iz Kaspijskega morja na jugu pa ravni Mezopotamije do Levantskega morja severosirijske Aleksandrete. Je torej po svojem teritorialnem obsegu še vedno trikrat tako velika kakor Jugoslavija, čeprav ima pa približno tretjino manj prebivalcev.

Kemalova Turčija ima osem večjih rek, katerih največja je Kizil Irmak, ki se izliva vzhodno od Sinope v Crno morje. Na njenem teritoriju izvirajo tudi Eurat, Tigris in Aras. Država ima sedem večjih jezer, katerih največji sta Tis Celik in Vansko jezero, ki je skoro tako obsežno kakor jugoslovenski del bišve Kranjske. Najvišja gora je obmejni Ararat, visok 5211 m., druga je Erdžias s 3960 m in tretja Olimp z 2506 m. Po polovici je gorata (čez 1500 m) po polovici pa visoka planota od 500 do 1500 m. Je majhen del tvorijo planote pod 500 m. Se manj pa je pravih nižin, oziroma jih sploh ni. Kljub temu je precej rodovitnega sveta in nekatere planote so naravnost izborna polja za žito in druge pridelke.

Prebivalstvo Kemalove Turčije je skoro izključno poljedelsko, kajti mest je primernoma malo. Največje je seveda Carigrad, edino milijonsko mesto na Balkanu in v jugovzhodnem delu Evrope ter v maloazijskem ozemlju, kjer leži ogromni del nove Turčije. Drugo največje mesto je maloazijska Smirna ob Belem morju. Potem sledi Brusa, Drinopolje, Trapeunt, Kars, Erzerum in Uria. Manjša mesta so Manisa, Adalija, Adana, Konija, Diarbeker, Kairsije, Sinope in Kjutahja. Med te spada tudi Angora — prestolnica Kemalove Turčije. Angora je nekako naravno središče nove države, čeprav ne leži tako centralno kakor mnogo neprikladnejše Kairsije ob Kizil Irmaku. Mesto je zgrajeno na precej pusti planoti, ki po svoji okolici ni posebno priključna in izgleda od daleč kakor kup razvalin.

Pred Kemalom je bila Angora pozabljeno in skrajno zapuščeno in zanemarjeno provincialno mesto, komaj sedaj, ko je nadomada in nepričakovano postalo središče države, prestolice, je postalo malo bolj živahno ter se modernizira. Uravnavajo se ulice, grade se nove hiše, tudi krasne palače, in dan za dnem drve po njem avtomobili. Kemal vztraja sicer na tem, da mora Angora ostati prestolnica, vendar je dvomljivo, da bi se moglo dobržati trajno, posebno spriči slabih zvez in zelo puščobne okolice.

Pariški zapiski.

»Ras« Taffari, pravnik Salomona in kraljice Saba, je spravi svoje republikanske gostilne do obupa. Pokazali so mu svoje najlepše igrače: zrakoplove v Bourgetu in Villacoublayu, debele topove v Vincennesu, znameniti salonski voz na dvorišču muzeja »Invalides«, v katerem je bilo podpisano prvo premirje, in ki so ga za ta ogled izredno osnažili in nanovo pobarvali; težke tanke v Saint Cyru, brezlično postaja v Saint Cloudu, »večni plamen spomina« pod lokom triumfa. Vse te stvari so pokazali »trepetu Judeje« z veliko zgovornostjo, ne da bi se posrečilo izvabiti iz njegovih ustnih lahkih smehljaj, iz njegovih črnih oči začudenje. Ko niso kaneč več vedeli kaj bi storili in so bili radi tega že popolnoma obupani, so mu pokazali v Fontainebleau-u »Napoleon duha« v osebi Gerozesa d'Esparsesa, ki je smatral to priliko ugodno za daljši »speech«. Kar naenkrat je nekdo zapazil, da je »Ras« izginil iz dvorane. Dva pobočnika sta ga šla takoj iskat in sta ga srečno našla ob ribniku, kjer se je igral z ribami. In Taffari, pravnik Salomona in kraljice Saba, se je smejal, smejal veselo, kot otrok ... Ljudska šala pravi, da je našel v tretji republiki prva res mutasta bitja.

»Zbornišča geografija« je v toliko novovo spremenjena. Reakcionarne volitve 16. novembra so povzročile, da se je raztegnel »centrum« daleč preko svojih naravnih mej do radikalne evice, tako, da so bili čitatelji, ko so čitali o »pritrjevanju ali »mrmranju« levice vedno v negotovosti, ali so pritrjevali in mrmrali nacionalci ali opozicijonci. V bodoče bo ravno nasprotno. Radikalni skrajnega krila se raztegnjo daleč preko »republikanske levice« in radi tega ne bo smelo posebno inozemstvo zamenjati »centruma« z »levičarskimi demokracijo«, kajti kljub svojemu nazivu sedmo stedijski na desni strani prvih. Kot posebno zanimivost naj navedemo še sledeče: zgodovinska omara, ki jo je uporabljal za obešanje klobuka najprej Boulanger in pozneje Leon Daudet, je sedaj dodeljena socialistu Georgeu Weillu.

Lavorike, ki si jih je pridobil kapitan Pelletier Doisy na sicer ne baš lahek način, motijo spanje mladih francoskih vojaških pilotov. Ministrstvo za aeronaviko ima mnogo posla s prošnjami za razne ekspedicije. Kapitan Dagneaux odpluje v raznih etapah na Madagaskar. Kapitan Girier bo skušal znovič preleteti v enem dnevu črto Pariz-Alžir in retour. »Okoli Afrike« pa skuša potovati polkovnik Vuillemin.

»STENICOL«
Najboljše sredstvo proti stenicam. Glavna zaloga A. Kane, Ljubljana.

Kako so štel nekdanji narodi.

Osupnjen stoji danes tako izobraženi kulturni človek pred »compliciranim računskimi stroji, ki izvršujejo v najkrajšem času še tako težka računska dela, za katere bi potreboval človek mnogo časa in bi navzlic temu napravil marsikatero napako. Tu mu postane šele jasno, kako je človeštvo napredovalo. To pa najbolj sprevidi, ako pomisli, kako polagoma so se učili ljudje šteti. V prvi dobi kulturnega razvoja, ki je seveda trajala dolga stoletja, so šteli vsi narodi, kakor danes otroci, na prste. Ko so prišli do polja »koliko«, so prsti ene roke omogočili predočiti prvih 5 enot tudi drugim osebom. Prigleda se, je še druga roka in ljudje so prišli do 10. Vsi v kameniti dobi in v dobi ko so ljudje gradili svoja domova nad močvirjem, je bilo brzkone tako. Znanost je dosegla, da so se te vrste štetja posluževali tudi divji narodi.

Egipčani petega stoletja po Kr. so označevali številke s stegenjem prstov. Tako je n. pr. pomenil sključen prstanec s stegenjem vseh ostalih prstov število 6. Sledeče štetja s pomočjo prstov najdemo tudi pri grškem zgodovinarju Herodotu. Čeprav n je natančno ugotovljeno, kako so označevali stari Grki posamezne številke. Po vseh znakih pa so tudi oni v starih časih uporabljali prste. Izgleda, da so se teza posluževali vsi kulturni ljudje. Umetnost računanja s pomočjo prstov je obstajala v tem, da je pomenila določena lega prstov in rok določene številčne vrednosti. Ednice (1 do 9) so predstavljali s pomočjo različne lege zadnjih treh prstov. Za nadaljnja števila do 100 se se posluževali še palca in prstov leve roke. Palec in kazalec desne roke pa sta služila za označbo števil do 1000. Tisočice so izražali še s pomočjo zadnjih treh prstov. Za desetisočice so položili levo roko na prsi, za milijone pa so sklenili obe roki, kakor danes k molitvi.

To postopanje je bilo za tedanje ljudi, ki niso bili vajeni na abstraktno računanje zelo praktično. Čeprav okorno. Silno praktično je bilo predvsem za ljudi, ki se niso razumeli. Silno postopanje najdemo celo v srednjem veku. Skotski menih Beda (672 do 735) pravi v svoji cerkveni zgodovini, da hoče predočiti lego prstov, ki je tedaj izražala razna števila. Navajamo nekaj vzgledov, kako so šteli v srednjem veku. Leva roka je služila za 9 ednic in 9 desetec. Pri 5 so skrivili sredinco, pri 10 so položili kazalec na prvi člen palca; 20: konec palca se položi med kazalec in sredinco; 30: noht palca se dotakne nohta kazalca ... Desna roka je služila za stotice in tisočice. 100: skrivili se mezinice; 200: skrivita se mezinice in prstanec; 500: skrivili se gornji člen palca; 1000: levo roko se položi na prsa; milijon: obe roki se skleneta nad glavo. Ta način štetja so poučevali v samostanskih šolah do 16. veka. Sicer nimamo o tem do danes ničesar pisane. Vzrok tiči v tem, da bi se moralo to predočiti v besedi in pisavi. Vsekar so niso tega načina posluževali vsi narodi. To ne velja predvsem za Rimljane. Rimljani niso uporabljali za števila abecede, kakor Grki. Njihova števila, ki se še danes uporabljajo, odgovarjajo legi prstov. Števila I, II, III so bila podana brez vsake težkoče: V izhaja iz kota med palcem in kazalcem. X iz prekrizanih palcev. L (50) je stegnen kazalec in palec, C (100) je lahko zakrivljen roka. Prsti so bili torej prvi računski stroji človeštva.

Meteori in njihova usoda.

Danes pač nikomur več ne pade na um, da ne bi verjel, da padajo na zemljo resnično metalna telesa, ki niso našega zemeljskega izvora in vendar je to bilo še nedavno drugače. Meteori so bili znani ljudem že davno. Že stari narodi so po božje častili kamne, ki so padli z neba in znano je, da imajo še danes v Mekki kamen, meteor, ki ga muslimani visoko cenijo. V osemnajstem stoletju, ko so hoteli biti nekateri ljudje modrejši kakor vsa resnost in so zavracali kot neresnično vse, kar se ni ujemalo z njihovimi prosto konstruiranimi teorijami, so spravili na indeks tudi meteorje in jih proglasili za fantazijo in praznovrve.

Ti domišljavi učenjaki so šli celo tako daleč, da so metalne dragocene »stane« meteorjev, ki so se nahajali v muzejih in drugih zbirkah ven, češ, da se mora enkrat za vselej obrniti s tem praznovrve. Zna ba ne more pasti ničesar, so trdili, zato so tudi trdili, da so ti kamni kozmičnega izvora, prazna izmišljotina.

Dne 26. maja 1756 sta padla pri Hrašini na Hrvaškem na zemljo dva meteorja. Očividci so slučaj dovolj odločno potrdili kljub temu pa se nahajal v zagrebški nadškofjski kroniki o tem sledeča opomba: »Da sta ta dva kosa železa res padla z neba, verujejo pač lahko samo nevedneži; za izobražene ljudi sedanje dobe bi bila sramota, če bi to sploh skušali verjeti.« Nič drugače ni bilo v Franciji l. 1790. Dne 24. julija ob 21. uri je padel tam velik meteor. Padec je videlo preko 300 ljudi ki so s podpis in »prigego« potrdili, da je ta materija res priletela iz vsemirja na našo zemljo. Isto je potrdil mestni svet v Julijani v Gascogni, vendar piše takratni pariški list »Journal des sciences utiles« o tem sledeče: »Kako žalostno je, da se da še dandanes cel mestni svet nasamariti od praznovrve in sestavi protokol o stvari, o kateri mora vsakdo vedeti, da je docela izmišljena.«

Pričetek 19. stoletja je s to »učeniško« trmoglavostjo temeljito obračunal in od takrat se je pričela meteorjem posvečati vsa pažnja. Danes se pošiljajo na mesta, kjer pade kak meteor ali se vsaj zdi, da je padel, cele znanstvene ekspedicije. Često se dogodi, da se najdejo ostanki meteorjev prav kmalu po padcu, ko so znanj še razbeljeni, dočim so v sredini mrzli kakor led. Velikost znanih meteorjev, ki so dosegli našo zemljo, je zelo različna. Imamo prav majhne mase, ki tehtajo komaj par kilogramov, imamo pa tudi takega orjaka kakor je 90.000 kg težak meteor, katerega je l. 1897 pripeljal Peary iz Mellevilskega zaliva v Newyork.

Naročajte
NARODNI DNEVNIK

Izpred sodišča.

NAMESTO »PUNCO« ZA 50 DINARJEV, JE DOBIL BATINE.

Stoprocentni invalid Peter Brčić je povabil trgovskega potnika Stefana Jaga na »obed« h Chamu. Ko sta se pokrepčala z jedjo in piščo, je dal invalid Jugu stodi-narski bankovec, da poravnata račun. Ra-čun je znašal 50 Din, ki jih je Jug tudi po-šteno odšel. Ni pa vrnil invalidu ostalih 50 Din. Radi teh 50 Din je nastal pozneje med njima prepri, ki je končal s tem, da je naložil Jug invalidu s palico nekaj batin po hrbtu.

Obdolženec slika stvar tako-le:

»Ko sem plačal račun pri Chamu, sem hotel Brčiću vrniti ostalih 50 Din. Ta pa jih ni hotel sprejeti, temveč je dejal, naj mu »preskrbim za ta denar punco«. — Sicer obdobjem navadno samo v boljši družbi, a ker kljub temu vem, kje je mogoče dobiti v Ljubljani kako prostitutko, sem peljal invalida v gostilno za Ljubljani. Res je prišla kmalu neka prostitutka tja. Dal sem ji 50 Din, ter jo pozval, naj gre zato invali-du družbo delati. (Kar »naravnost« ven-dar nisem mogel govoriti!) »Punca« je vzela denar, toda rekla je, da mora nekam

iti, da pa se kmalu vrne. Ker se ni vrnila, je postal invalid siten in udaril me je s pa-lico, zato sem ga udaril tudi jaz. Svar je bila, kakor sem povedal. Gospod sodnik! Vendar ne boste mislili, da sem hotel invali-da ogoljufati za tako malenkost. Bi se pač ne izpačalo.«

Sodnik: »Kje se nahaja sedaj ona »punca«?

Obdolženec: »Ne vem. Poznam jo sa-mo na videz. Mislim, da je sedaj v Be-gunjah.«

Sodba: Jug se oprostí. (Sodnik pripom-ni: sicer je vaš zagovor precej neverjeten, a dokazov vendar ni za krivdo.)

»KRI NI VODA!«

Janez Alič, ki se nahaja že 20 let v Ameriki, poseduje v okolici Vrbljenja gozd. Iz tega gozda so pa kradli njegova svaki-nja Marija Alič ter njen 16-letni sin Aloj-zij in France Gradišar drva. Za to sede vsi trije na zatožni klopi.

Marija Alič se zagovarja, da ji je dovo-lil njen svak Janez Alič, da sme jemati drva iz njegovega gozda, v kolikor se ne godi škoda. Sklicuje se tozadevno na neko pismo, ki ga ji je poslal iz Amerike, pisma pa predloži ne more, ker ga je izgubila.

Oskrbnik Janeza Aliča je že enkrat ovadil Marijo Alič radi kraje drva, vendar je bila oproščena. Postala je vsled oprostive tako podjetna, da je začela izvažati drva kar na debelo. Pri današnji razpravi se je, kakor omenjeno, izgovarjala na svakovo pismo dovoljenje, katerega pa ne more izkazati. Obsojena je bila radi prestopa deležnosti tatvine na 3 dni zapor, njen sin na isto ka-zen, France Gradišar pa na 24 ur.

Ko je Marijo Aličev sodnik med raz-pravo opozoril na nemoralnost njenega de-janja, ki je šlo v škodo njenega sorodnika, je na kratko odgovorila: »Kri ni voda.«

RESTAVRATER V EKIPAŽI PRETRGA POGREBNI SPREVED.

M. D., železniški restavrater, se je pe-ljal v strumnem galopu po cesti iz Ljublja-ne v Smartno. Blizu sv. Križa dohitel po-greb, in spreved. Stražnik ga ustavi zaradi prehitre vožnje, češ, da je bila telesna var-nost pogrebcev zaradi neprevidne vožnje ogrožena.

Vname se oster prepri med stražnikom in restavraterjem. — Restavrater se čuti užaljenega na svoji časti in se pritoži pri policijskem ravnatelju.

Če je dosegel kak drug uspeh, kakor to, da sedi danes pri okr. sodišču na zatožni klopi, ni znano.

Zagovarja se s tem, da je dal hlapcu — vozniku povelje, naj vozi počasi, ko sta do-hitela pogrebni spreved. Pravi: »Iz pijetete do mrtveca sem mu dal naročilo, naj vozi počasi, naj vozi v lahmem trahu; telesna varnost kake osebe ni bila nikakor ogrože-na, dasi je stegnil slučajno tam stoječi straž-nik roke in je tako kričal, da so se moji otroci, ki so se peljali z menoj, bali. Njegov nastop je bil tako surov, da sem se pri poli-cijskem ravnatelju dr. Guštinu pritožil.«

Priča, nadstražnik Jože Jazbec izpove: G. D. sem ovadil zaradi prestopa cestno-policijskega reda. »Jest konstatiram kot ka-valerist, da je bil tam najbolj navaren punkt, kjer je G. D. pogrebni spreved dohitel. Obdolženec je, preden sem ga vstavil, vozil v naglem trahu in je bila po mojem mnenju telesna varnost udeležencev pogreba ogro-žena, ker je obdolženec pogrebni spreved dohitel in prodir. Natančno sem videl polo-žaj: Vstavil sem ravno radi prej omenjenega dejanskega stanu, oziroma, ker je bila po-dana nevarnost. Prav težko sem vstavil ko-nje, ker so bili v naglem diru.

Obdolženec: »Ni res.«

Priča: »Ali ste mogoče Vi službo de-lali?«

Obdolženec: »Ne, jaz ne, — ker nisem stražnik.«

Kot priča zaslišan hlapec restavraterja D. izjavi, da je vozil v navadnem trahu, ko je hotel prehiteti spreved.

Priča Nikolaj X., inženir-bančni urad-nik izpove kakor Jazbec, z dostavkom, da je restavrater prenaplo vozil, ko je hotel dohiteti spreved in je bila podana nevar-nost za »telesno varnost« pogrebcev.

Pred sodbo se dvigne obdolženec in pravi, da je stražnik Jazbec nanj leze.

Sodba: D. se obsodi na 100 dinarjev globe, v slučaju neizterljivosti na 24 ur za-pora.

Lastnik:

Konzorcij »Narodnega Dnevnika«

Glavni in odgovorni urednik:

Železnikar Aleksander.

Tiska »Zvezna tiskarna« v Ljubljani.

22

Najbolj ga je zmedlo obnašanje belih tujcev. Z nagubanim čelom je razmišljal o marsičem. Bil je zadovoljen, da je opustil svoj prvotni namen: iti tem belim možem nasproti in jih pozdraviti kot svoje brate. Očividno niso bili drugačni, od črncev, nič bolj običajev od opic in nič manj kruti od levinje Sabor.

Trenutek so ostali zri na malega grdega mo-žica in na orjaka, ležečega na bregu.

Potem se je eden od njih zasmejal in potrepljal malega po rami. Po vsej priliki brez sovražnega namena.

Takoj nato so odrinili čoln v vodo; vsi so po-skakali vanj in veslali k veliki ladji, kjer je videl Tarzan druge osebe na krovu.

Ko so splezali na ladjo, se je Tarzan spustil z drevesa na tla in se plazil k svoji koči, tako da je bila zmirom med njim in med ladjo.

Odprl je vrata in našel v notranjščini vse raz-metano. Njegove knjige in svinčniki so ležali na tleh, orožje, ščiti in druge stvari raztresene po vseh kotih.

Velik strah ga je prevzel nad tem razdejanjem in njegovo ogorelo lice je zalila živahna rdečica.

Hitel je k omari in preiskal predal, kjer je imel skrito skrinjico in kjer so bile shranjene njemu naj-dražje stvari. Potolažil se je, ko je našel vse na svojem mestu.

Podoba mladega moža in črna knjižica — oboje nedotaknjeno.

Toda kaj je bilo to?

Njegovo pazljivo uho je prestreglo slaboten toda nenavaden šum.

Planil je k oknu in pogledal proti pristanišču. Videl je, kako so spuščali z velike ladje še en čoln k onemu na vodi. Obenem so razni ljudje splezali iz velike ladje v čolne.

Trenutek pozneje so naložili še kopo blazin in zavojev v čolne, ki so nato odrinili od ladje.

Tarzan je zgrabil kos papirja in s svinčnikom napisal par vrst močnih črk.

Ta listič je pritrčil s trsko na vrata. Potem je vzel svojo skrinjico, puščico in toliko lokov in kopij, kolikor je mogel nesti, planil skozi vrata in izginil v gozd.

Ko sta oba čolna pristala, se je izkrcala čudna družba.

V celoti dvajset duš, če velja to ime za petnajst surovih, grdi mornarjev. Ostali člani družbe so bili zelo različni.

Eden od njih je bil postaren mož z belimi lasmi in velikimi roženimi očali. Njegov hrbet je bil že malce upognjen. Obleden je bil v slabo narejeno, toda čisto salonsko suknjo, ki je tako malo spadala v afrikanško džunglo, kakor lesketajoči se cilindar.

Drugi član družbe je bil vitez, mlad mož v belih hlačah; za njim je prihajal drug postaren mož visokega čela in glasnega izjavljajočega obnašanja.

Potem je sledila orjaška zamorka, ki je tičala v tako šareni obleki kakor Saloma. Z očmi je najprej v vidnem strahu premerila džunglo in potem prekli-njajočo gručo mornarjev, ki so nosili zaboje in bale iz čolnov.

Zadnji član družbe je bila deklica približno devetnajstlet. Mlad mož, ki je stal pri čolnu, jo je dvignil na suho in ona se mu je zahvalila s prijaznim smehljajem; vendar nista spregovorila besedice.

Mojče je šla družba h koči. Neglede na njihov namen je bilo jasno, da so se odločili za nek gotov načrt, predno so zapustili ladjo in tako so se bližali koči: najprej mornarji s prtljago in zaboji in potem onih pet ljudi. Možje so postavili svoje tovore na tla; tedaj je nekdo opazil listič, ki ga je Tarzan pritrčil na vrata.

»Ho, tovariši!« je zaklical. »Kaj je to? Tega lista pred eno uro še ni bilo tu!«

Drugi so se gnetli krog njega in nategovali vratove; ker pa večina od njih ni znala brati ali pa vsaj zelo slabo, se je končno eden obrnil k staremu gospodu v salonski suknji in mu dejal:

»Gospod profesor, pridite sem in preberite ta lepi listič!«

Poklicani se je počasi približal in sledila mu je ostala družba. Naravnal si je očala, nekaj časa opa-zoval listič, se obrnil in šel naprej, mrmrajoč pred se:

»Čudno! Zelo čudno!«

»He, mu je očital možak, ki ga je poklical, »kaj mislite, da smo vas zato poklicali, da boste prebrali sami zase? Pridite in preberite ga še enkrat na glas!«

Stari gospod se je vrnil in dejal: »Seveda, dragi, oprostite prosim! Toda čudno zares, prav čudno!«

Ogledal je listič še enkrat, ga prebral in bi šel gotovo zopet naprej, če bi ga mornar ne prijel za ovrtnik in mu zavpil v uho:

»Berite na glas, vi stari idiot!«

»Seveda, seveda,« je odvrnil profesor ponižno, si še enkrat popravil očala in bral na glas:

»To je Tarzanova hiša, ki

je ubil marsikatero divjo

zver in marsikatero črnca.

Pustite stvari, ki so

Tarzanove, v miru. Tarzan

je na straži.

Opica - Tarzan.

»Za vraga, kdo pa je Tarzan?« je vprašal mož, ki je prvi opazil list.

»Očividno govori angleško,« je dejal mladi mož.

»Toda kaj pomeni to — opica - Tarzan?« je vprašala mlada deklica.

»Ne vem, miss Porter,« je odgovoril mladi mož. »Morda smo odkrili kakšno opico, ki je po-begnila iz londonskega zoološkega vrta, in prinesla svoje evropsko vzgojo nazaj v džunglo. Kaj mislite, gospod profesor Porter?« se je obrnil k staremu gospodu.

Profesor Arhimed R. Porter si je zopet na-ravnal svoja očala.

»Da, da, zares; zares zelo čudno,« je dejal profesor. »Drugega nimam pripomniti k temu ču-dnemu slučaju.« In znova je nameril proti džungli.

»Toda papa,« je vzkliknila mlada deklica, »sal se sploh še nisi izrazil o tem slučaju!«

netočnih in dragih
Ne kupujte VOZNIH REDOV!

Prihodnji mesec

izide po vsej Sloveniji naj-bolj razširjen in priljubljen

VOZNI RED

vseh železniških, poštinih in avtomobilnih prog v Sloveniji s kurzno karto.

Sestavljen po

najnovjših

podatkih

Cena

samo 8 Din.

Preprodajalec popust kot pri zadnji izdaji

Naročila sprejema

Zvezna tiskarna in knjigarna LJUBLJANA .: Wolfova ulica št. 1

Gumi za cepljenje trt

Peronospora cevi, jamčeno novo blago kakor tudi vsi v to stroko spadajoči predmeti.

Zahtevajte cenike.

Važno za trgovce.

Tovarniška zalo ga:

Zdravko Krajnc - Celje.

Mednarodno-trgovinski, posredniški in informacijski BIRO-„UNIA“

Beograd, Kolarčeva 4

se bavi z vsemi trgovskimi, posredniškimi in informacijskimi posli in sprejme zastopstva trgovskih firm

MALI OGLASI

Cena oglasom do 20 besed Din 5.—; vsaka nadaljna beseda 25 para z davčino vred.

Gmotno slabejšim slojem dovoljuje uprava poseben popust pri inseriranju v malih oglaših!

Prodaj

Harmoniko

boljšo, petstruno trdnice Lubas prodam. Glas je visok in močan in je trpežna. Pot v Rožno do-lino 34 pri Stefanu.

Brivnico

prodam ali jo dam v najem proti kavolji. Dr. Juro Hrašovec, odvetnik, Celje.

Krožna žaga

(Zirkular) z medenimi ležaji, malo rabljena se po nizki ceni prodaja. Ogleda se lahko vsak dan pri Josip Ban, trgovec, Sv. Pavel, Sav. dolina.

Dvoje koles

moško in damsko se radi pre-selivite prodaja. Kje, pove uprava lista.

Mala hiša

s kletjo in vrtom se prodaja v Mostah pri Ljubljani za ceno Din 70 000.— Naslov pri upravi lista.

„Das Buch der Liebe“

od Strindberga in razne priro-doslovne publikacije se dobijo za nizko ceno v Zvezni knji-garni, Ljubljana, Marijin trg 8.

„Slovan“

meseničnik za književnost, umet-nost in prosveto, letniki 1907, 1908, 1909, 1910, 1911, 1912, 1913, 1915 in 1917, okusno vezani v polplatno i se dobijo v Zvezni knjižarni, Ljubljana, Marijin trg 8. Cena Din 110 za 1 letnik.

Trgovski vajenec

se takoj sprejme v trgovino z mešanim blagom pri Josip Lan-gerešk v Marenbergu. Učna do-ba 3 leta, hrana in stanovanje v hiši.

Sir la. Trapist

od 5 kg naprej razpošilja v vsaki množini a Din 28.— kg franco omet, Mišo Vujič, Daruvar.

Službe

Amaterfotografi, pozor!

Amaterfotografi dobe lep po-stranski zaslužek. Ponudbe na upravo pod „Umetni zavod“.

Skladiščnik,

event. trg. sotrudnik za špece-rijsko stroko, vojaščinne prost, išče primernega mesta najraje v Ljubljani. Ponudbe je poslati na upravo lista pod šifro „Agi-len“.

Potnika

ali zastopnika z dobro provi-zijo iščemo za obiskovanje tr-govin z mešanim blagom, ka-teri bi vzel na pot tudi našo kolekcijo. Ponudbe na trgovačko poduzeje K. Mahorčič, Zagreb, Petrova ulica 35.

Knjigovodjo,

verziranega, neoženjenega išče denarni zavod na deželi. Naslov pove uprava lista.

Trgovski vajenec

se takoj sprejme v trgovino z mešanim blagom pri Josip Lan-gerešk v Marenbergu. Učna do-ba 3 leta, hrana in stanovanje v hiši.

Dopisi

Mladenit

navdušen turist išče znanja z mlado, življenja polno gospo-dično, ki hrepeni po planinah. V slučaju sporazuma bi pohi-tela skupaj na izlete. Ponudbe na upravo lista pod šifro „Lju-bitelj planin“

Samski mladenit,

27 let star, prikupljive zuna-njosti, z nekaj premoženjem išče značilno deklico ali vdovo v svrhu poznejše ženitve. Po-nudbe pod šifro „Ženitev“ na upravo lista.

Stanovanja

Mesečno sobo

s posebnim vhomom in elek-trično razsvetljavo v sredini mesta išče gospodična. Po-nudbe pod šifro „Mesečna soba“ na upravo lista.

Stanovanje

1 kuhinje in dveh sob išče mlad zakonski par brez otrok. Najemino plača dobro. Ponud-be pod „V mestu“ na upravo lista.

Stanovanje!

Mizarski pomočnik, oženjen brez otrok, soliden in priden v svoji obrti, išče stanovanje z eno sobo in kuhinjo v Ljubljani ali bližini mesta. Pripravljen bi bil v ta namen, da bi eventu-alne popravke (mizarske stroke) vse sam popravil. Cenj, ponud-be prosim pod „Ivan“ izlanska cesta 23. Ljubljana.

Stanovanje!

Mizarski pomočnik, oženjen brez otrok, soliden in priden v svoji obrti, išče stanovanje z eno sobo in kuhinjo v Ljubljani ali bližini mesta. Pripravljen bi bil v ta namen, da bi eventu-alne popravke (mizarske stroke) vse sam popravil. Cenj, ponud-be prosim pod „Ivan“ izlanska cesta 23. Ljubljana.

Meblovana soba

s posebnim vhomom in sredini mesta se odda solidnemu go-spodu. Naslov v upravi lista.

Gospodična

išče malo sobico ali kuhinjo v mestu. Odgovori pismeno pod šifro „Mirna“ na upravo lista ali ustmeno istotam.

Kupim

Bukovno ogljje la kakovosti kupuje stalno družba „Car-bonaria“ v Kočevju. Ter plačajo isto vedno po najvišjih dnevni cenah. Imenovana družba išče proti proviziji tudi v posameznih produkcijskih krajih bukovega ogljja stalno zanesljivo nakupo-valce in zastopnike. Ponudbe na naslov: Družba „Carbonaria“, Kočevje

Krojaško pupo

dobro ohranjeno, kupim takoj. Ponudbo s ceno na naslov: Jakob Mandelj, krojaški moj-ster, Bohinjska Bela.

Razno

Košnja se odda. Vodovodna cesta 171.

30.000 Din

posojila proti visokim obrestim na prvo mesto išče trgovce v svrhu razširjenja podjetja. Po-sredstvo pod „Sigurno posojilo“ na upravo lista.

Ravnokar je izšel I. del slovitega zgodovinskega romana

NOVO! Poslednji dnevi NOVO! Pompejev

od E. L. Bulwer, kot 24. zvezek Splošne knjiž-nice ter stane broširano Din 30.— s poštnino Din 1'20 več.

II. del izide v najkrajšem času!

Naročila sprejema

ZVEZNA KNJIGARNA LJUBLJANA, MARIJIN TRG 8.

Ponujamo in promptno dobavljamo:

20 vagonov 7 kg travnice s spojkami
30 vagonov 9'5 kg travnice s spojkami
15 vagonov 12 kg travnice s spojkami

Akcijonarsko društvo za saobrač. i željezn. potrebe, Zagreb, Draškovičeva 25

Skladišče: Zagreb-Černomerec

Telefon 3-51 --- Brz. adr.: »AFER“

Hišne potreščine

emajlirano težko posodo znamke „Goliat“ in lažje vrste, češkoslov. proizvoda, pločevinasto in lito posodo, porcelanasto, kameninasto in stekleno robo se kupi naj-ceneje in najbolje pri tvrdki

A. Vicel,

Maribor, Glavni trg št. 5

Za birmance!

Lepa darila dobe

botri in botrice

najceneje v veliki izbiri pri najstarejši ljubljanski tvrdki

Lud. Černe,

trgovina ur in zlatnine

Ljubljana,

Wolfova ulica št. 3.